

Vårt Falun

Glöm inte bort
att rösta igen

SVÄRDSJÖ I
FOKUS FÖR EU

Världsarvsstatus
sedan 2001

Uppskattad utbildning

Evenemang mars–juni

FALUN

/I detta nummer

Foto: Ulf Palm

Alpin oas nära centrum. Sid 6–7

Foto: Ulf Palm

Svenska skidspelen. Sid 8

Foto: Ulf Palm

Världsarvsgruppen. Sid 20–21

Foto: Anders Norin

Stångtjärn lever upp igen. Sid 22–23

Foto: Ulf Palm

Svärdsjö i fokus. Sid 14–15

Foto: Kari Östning

Integration genom kultur. Sid 26–27

FALUN

VÅRT FALUN GES UT AV FALU KOMMUN FYRA GÅNGER OM ÅRET. Ansvarig utgivare: Emelie von Bothmer, emelie.von.bothmer@falun.se. Redaktörer: Peter Dahlkvist, peter.dahlkvist@falun.se, Anders Norin, anders.norin@falun.se, Kari Östning, kari.ostning@falun.se. Grafisk produktion: Ryter kommunikationsbyrå. Tryck: MittMediaPrint. Distribution: Svensk Direktreklam. Frågor eller synpunkter på innehållet? Välkommen att mejla till redaktionen@falun.se eller ring 023-830 80. Nästa nummer: Vårt Falun nr 2-2019 kommer i din brevlåda i juni 2019. Omslaget, foto: Kari Östning.

Klimatkomparerad
Gruppårsändelse
DEN HÄR TRYCKSAKEN ÄR
KLIMATKOMPENSERAD HELA VÄGEN
FRÅN TRYCK TILL DISTRIBUTION
AV SVENSK DIREKTREKLAM.

MILJÖMÄRKT
341 673
Trycksak

Snart ska alla röstberättigade Falubor besöka vallokalerna igen – eller förtidsrösta om man hellre vill göra det. **Söndagen den 7 april är det nämligen dags för omvalet** till kommunfullmäktige.

– Valdeltagandet var riktigt högt vid valet i höstas. Erfarenheterna visar att det brukar vara färre som röstar vid ett omval, men jag hoppas att Faluborna sluter upp på nytt, säger Håkan Hammar (M), valnämndens ordförande

TEXT: ANDERS NORIN FOTO: SCANDINAV

Glöm inte bort att rösta – igen

■ **VAL/** I början på februari stod det klart att valet till Faluns kommunfullmäktige skulle göras om. Det var nämligen då som Valprövningsnämnden kom med sitt beslut om omval.

Nämnden bedömde att de fel som förekommit i samband med valet hade inverkat på valutgången.

Valprövningsnämnden fann att omständigheten kring att en postsäck med 145 fönsterkuvert för förtidsröster av misstag inte kommit val- och demokratinämnden i Falun tillhanda i tid, för att ingå i onsdagsräkningen, var en avvikelse enligt vallagen.

Inverkat på valutgången

Valprövningsnämnden bedömde att felet inverkat på valutgången, när det gällde valet till kommunfullmäktige, och beslutade att omval ska ske i Falu kommun.

Några dagar senare kom beskedet från Valmyndigheten att omvalet skulle hållas den 7 april.

– Det var bara att sätta igång och sjösätta en ny organisation för omvalet. Visst är det kort om tid, men vi hinner, säger Håkan Hammar.

Förtidsröstningslokaler och vallokaler blir i stort sett de samma som gällde vid valet i höstas. Men några justeringar kommer det att bli.

– Några mindre förändringar blir det. Förtidsröstningen kör igång tio dagar innan själva röstningsdagen, säger Håkan Hammar.

Information på hemsidor

Information om var man kan förtidsrösta och vilka vallokaler som kommer att användas vid omvalet, kommer bland annat att finnas på kommunens hemsida (falun.se) och på valmyndighetens sida (val.se).

I höstas var valdeltagandet i Faluns kommunval hela 86,86 procent. Erfarenheterna visar

dock att det brukar vara betydligt färre som röstar vid ett omval.

– Valdeltagandet i höstas var riktigt bra. Nu tror jag att vi kommer att kanske hamna kring 55–60 procent, och det blir demokratin som blir lidande av det. Men jag hoppas verkligen att Faluborna sluter upp på ett bra sätt. Att rösta är viktigt, säger Håkan Hammar.

Glöm inte bort EU-valet

Men omvalet till kommunfullmäktige är inte enda gången under våren, som Faluborna har all anledning att rösta. Söndagen den 26 maj är det nämligen val till Europaparlamentet – EU-valet – i Sverige.

I valet väljer medborgarna i EU:s medlemsländer, vilka som ska representera dem i parlamentet de kommande fem åren.

EU-val sker vart femte år i alla EU-länder.

"Valdeltagandet i höstas var riktigt bra. Nu tror jag att vi kommer att kanske hamna kring 55–60 procent"

– Håkan Hammar

I Europaparlamentet sitter 751 ledamöter, varav 20 från Sverige, från EU:s 28 medlemsländer. Ledamöterna kallas för Europaparlamentariker. De är med och beslutar om EU:s lagar och budget. ■

/Val

Omvalet

Valdag: 7 april.

Förtidsröstning: 28 mars.

Mer information: val.se, falun.se

EU-valet

Valdag: 26 maj.

Förtidsröstning: 8 maj.

Mer information: val.se, falun.se

OMVAL till kommunfullmäktige – 7 april

Britsarvskillar Falumästare i Kockduellen

Rasmus Käll och Simon Winberg från Britsarvsskolan, vann **Falufinalen i tävlingen Kockduellen** med sin välbalanserade rätt med kryddiga vegetariska järpar, rostade rotfrukter, mathavre och sallad.

TEXT: PETER DAHLKVIST FOTO: KARI ÖSTNING

■ **MATLAGNING/** – Det har varit roligt med nya utmaningar och att testa ett sådant här kök. Jag är väldigt nöjd med att vi vann och att vi lyckades med rätten, säger Rasmus Käll.

Alla lagen hade den här gången fått veta den vegetariska varukorgen i förväg. Den bestod bland annat en formbar vegetarisk färs, mängder av rotfrukter, mejeriprodukter och kryddor. Rasmus Käll och Simon Winberg gjorde kryddiga vegetariska järpar med chili, mathavre, rostade rotfrukter och en lite syrlig sallad.

Lag från åtta grundskolor i Falu kommun deltog i Falufinalen. Juryn bestod av lokala krögare som tyckte bidragen höll en väldigt hög klass, vilket gjorde det svårt att bestämma sig för en vinnare. Slutligen stod det ändå klart att Rasmus och Simon var segrare.

Motiveringen

"En modern rätt som ligger rätt i tiden. En spännande komposition både för en vegetarian, vegan och en köttätare. Kryddningen är spännande där man vågar sticka ut och inte bara går på det traditionella. Spännande smaker som möts och gifter sig, smakupplevelsen blir komplett med sött, salt och syrligt. En bra rätt bra rätt som vi gärna sätter på menyn på våra restauranger"

– Vi kan lägga upp maten och vet hur det ska smaka och vilka kombinationer som passar, säger Simon Winberg.

– Vi har moderna smaker och det är gott tillsammans alltihop, säger Rasmus Käll.

Tävlingen Kockduellen startades i Falun år 2016, som ett initiativ mellan näringslivet och utbildningsanordnare för att väcka

Årets vinnare i Kockduellen i Falun tillsammans med tävlingsdomarna. Ingemar Eberstål, Banken och Två rum & kök, Simon Winberg, vinnare, Helena Lindblad, Scandic Lugnet, Rasmus Käll, vinnare, Tobias Bodén, Scandic Lugnet och Björn Hemdal, lärare Kristinegymnasiets restaurang- och livsmedelsprogram.

"Vi har moderna smaker och det är gott tillsammans alltihop"

– Rasmus Käll

intresset för kockyrket. Det är nu tredje gången tävlingen ordnas, där niondeklassare i 25 städer över hela Sverige, tävlar om att få komma till finalen i Stockholm. Men tyvärr blev det ingen Sverigefinal för Faluvinnarna den här gången. ■

Restaurang- och livsmedelsprogrammet kommer strax att flytta till nya fina lokaler inne i centrum.

Här förbereder eleverna inför kockduellen som nyligen avgjordes.

Stort lyft med nya lokaler för restaurang- och livsmedelsprogrammet

Restaurang Ecole på Haraldsbo håller nu på att flytta in till centrum. Nya fina centrala skollokalerna ska ge en effektivare undervisning och eleverna får betydligt lättare att ta sig till skolan.

TEXT OCH FOTO: KARI ÖSTNING

■ **UTBILDNING/** Det är i gamla Etages lokaler som Kristinegymnasiets restaurang- och livsmedelsprogram kommer att hålla till från och med augusti i år.

– Kommunen satsar på den här utbildningen. Det blir en ny restaurangskola i centrum med ett nytt metodkök med bageriavdelning och ett nytt modernt restaurangkök, säger läraren Björn Hemdal.

I och med de nya centrala lokalerna får

eleverna närmare till moderskolan Kristinegymnasiet där en del av utbildningen sker. Den praktiska delen i utbildningen får sig ett rejält lyft i och med de nya lokalerna.

– Det blir ett mer varierat kundunderlag i och med att restaurangen är mer centralt placerad. Det ger också större möjligheter för elever utifrån att gå på restaurang- och livsmedelsprogrammet i Falun då man slipper byta buss för att ta sig ut till skolan, säger Björn Hemdal.

Bygger moderna lokaler

Det är drygt 800 kvadratmeter stora lokaler i Diös fastighet som nu genomgår en stor förändring. Två kök, bar, matsal, teorisal och nya omklädningsrum byggs.

"För oss blir flytten ett lyft. Vi ser att läget i centrum kommer attrahera fler elever och restaurangbesökare"

– Johan Svedmark

– Vi är stolta att kunna erbjuda Restaurangskolan ett för dem mer strategiskt och gynnsamt läge. Vår strategi är stadsutveckling och skolans etablering mitt i Falun bidrar till ökade flöden i stan, säger Stefan Carlsson, uthyrare, Diös.

– För oss blir flytten ett lyft. Vi ser att läget i centrum kommer attrahera fler elever och restaurangbesökare med ytterligare möjligheter att utbilda kunnig personal inom restaurang- och livsmedelsområdet. Vi har haft ett bra samarbete med Diös som erbjudit flexibla lösningar anpassade efter vår verksamhet. Vi ser fram emot att välkomna såväl elever, lärare och gäster till våra nya, moderna och fina lokaler i centrala Falun, säger Johan Svedmark, tf förvaltningschef Barn- och utbildningsförvaltningen, Falu kommun. ■

Vinterväghållningen i Falun får mer beröm i år än vad fallet var ifjol.

Vinterväghållningen – så går det i år

Inför den här vintern valde Falu kommun att bygga upp en egen organisation, för att klara av den viktiga vinterväghållningen på ett bättre sätt än tidigare.

– Det är klart att vi har varit drabbade av vissa "barnsjukdomar" så här i början. Men sammantaget tycker jag att det har gått bra, och Faluborna verkar också vara betydligt nöjdare med hur arbetet bedrivs, sett till de reaktioner vi har fått, säger Nicklas Karlsson, enhetschef på trafik- och markavdelningen.

TEXT: ANDERS NORIN FOTO: ULF PALM

■ **VÄGHÅLLNING/** Förra vintern föll det rekordmycket snö över Falun, och Faluborna var långtifrån nöjda med hur vinterväghållningen sköttes.

Kritiken var stundtals hårt, politiken drog öronen till sig, och våren 2018 tog miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutet att inte förlänga avtalet med ansvarig huvudentreprenör.

Istället skulle Falu kommun bygga upp en egen organisation, där kommunen skulle vara utförare och inte beställare.

Kommunen kör inte med några egna maskiner, utan upphandlade resurser rings ut när snön faller. Nyordningen har inneburit egen styrning och kortare beslutsvägar.

– När nämndens beslut kom, hade vi inte så lång tid på oss att hinna bygga upp den nya organisationen inför den här vintern. Först kändes det nästan som ett omöjligt uppdrag att hinna med, och det var på gränsen. Men det är många som har gjort ett förbaskat bra jobb för att nå dit där vi är i dag, säger Nicklas Karlsson.

Den nya organisationen består av en driftledare, en driftingenjör, en produktionsledare och en drifttekniker med tillsynsansvar.

Hur har de första månaderna varit?

– I stort sett har det gått väldigt bra. Men det är klart att vi varit drabbade av vissa "barnsjukdomar". Systemfel har gjort att delar av gator eller gång- och cykelvägar inte blivit plogade som de skulle. Även andra "snuttar" har missats. Men det handlar ändå om 35 mil av gator, vägar och gång- och cykelvägar som vi lagt i ett nytt system. Lägg därtill att vi är en ny organisation med nya entreprenörer, så vore det konstigt om inget missades så här i starten, säger Nicklas Karlsson.

Antalet inskickade ärenden till kontaktcenter gällande vinterväghållningen har minskat drastiskt i omfattning. Den här vintern ges det också en hel del beröm i ärendena som kommer in. Det hörde inte till vanligheterna förra säsongen.

– Kritiken har faktiskt inte varit så stor, vi

"Först kändes det nästan som ett omöjligt uppdrag att hinna med, och det var på gränsen."

– Nicklas Karlsson

har fått mycket beröm vilket känns roligt. Sedan finns de alltid dem som aldrig är riktigt nöjda. Men vi jobbar målmedvetet efter varje snöfall med att få bort snön, men har en prioriteringsordning att följa, säger arbetsledaren Håkan Back.

– Sedan har vi hela tiden den ekonomiska avvägningen att göra. Varje gång vi kallar ut våra enheter så kostar det pengar, skattebetalarnas pengar. Vi vill inte dra igång en snösväng för tidigt, om vi ser att vi kommer att klara oss med en sväng, säger Nicklas Karlsson.

Första provet

Det första riktigt stora provet för den nya organisationen kom under den första helgen i februari, då ett par decimeter snö ramlade ner kopplat till en besvärande drivbildning.

– Prognosen sa en sak, verkligheten blev en annan. Det gjorde att vi kom ut lite sent med vissa resurser, men de viktigaste stråken prioriterades först. Ett sådant kraftigt snöfall kräver sin tid innan vi är i kapp på alla ställen. Efterarbetet kan pågå i flera veckor, säger Nicklas Karlsson.

Och det som ofta glöms bort är att det finns flera aktörer som ansvarar för framkomligheten i Falu kommun.

Trafikverket, fastighetsägare och vägföreningar har också stora ansvarsområden. ■

Källviksbacken

– ALPIN OAS NÄRA CENTRUM

Full fart i backen. Allt fler får upp ögonen för Källviksbacken, som också är IFK Faluns alpina hemvist. **Det är här klubbens 220 aktiva barn och ungdomar tränar**, och det är här de ideella krafterna ser till att backen är snösäker tidigt varje säsong. – Att ha en stadsbacke att träna i på det här sättet är unikt. Närheten till stan är givetvis en styrka för vår breda verksamhet, säger Per-Olov Ljung, klubbens ordförande.

TEXT: ANDERS NORIN FOTO: ULF PALM

■ **SKIDOR/** Falu kommun äger Källviksbacken, som många till och med kallar för Faluns största ungdomsgård. Men backen drivs av medlemmarna i IFK Falun Alpin enligt ett upprättat avtal mellan huvudparterna.

Klubben ansvarar bland annat för att drifva själva backen – snöläggning och preparering – att sälja liftkort, att liftarna fungerar och att driva serveringen i värmestugan som har plats för 120 sittande personer.

– Mycket positivt har hänt de senaste åren och vi har ett bra och nära samarbete med kommunen, säger Per-Olov Ljung.

Kommunen gjorde nödvändig satsning

Det var för drygt tio år sedan som verksamheten i Källviksbacken tog ny fart efter ett omtag från kommunens sida.

Kommunen beslutade då att satsa pengar på att rusta upp backen. Ett nytt toppmodernt snösystem med snökanoner och ny röranläggning köptes in.

Medlemmarna i klubben bidrog med hårt arbete och såg till att det nya snösystemet kom på plats. Totalt lades tre kilometer rör ut i backen och grävdes ner.

Kapaciteten att tillverka snö ökade ordentligt, vilken i sin tur medförde att säsongen förlängdes och att nygamla nedfarter kunde öppnas. Sedan dess har också Falu snowpark skapats.

– Satsningen gjorde att vi kunde utveckla backen i en riktning vi länge velat. Två år senare byggde vi ut snösystemet ytterligare kapacitetsmässigt. Nu har vi en allsidig backe. För två år sedan gjorde vi också om belysningen i backen, efter att ha fått pengar till att göra energibesparingar, säger Tomas Lökvist, backansvarig, som varit med under hela den långa resan.

Från slitet med ett gammalt snösystem, där klubben hade fullt sjå med att bara hålla familjebacken igång, till dagens kompletta anläggning med internationellt renommé.

– Men utan alla ideella krafter som ställer upp varje år, hade vi varken haft snö eller

Selma Kjellberg och Sara Ljung är två av tjejerna som återfinns i klubbens yngre träningsgrupper.

någon backe. Den här säsongen startade vi snöläggningen redan den 22 november, men tvingades göra en paus på grund av värmen. Sedan var det full fart över jul och nyår och så körde vi på med snöläggningen fram till den 20 januari. Totalt var det 60 personer som delade på de pass som behövdes under två veckor, säger Tomas Lökvist.

Falu kommun har under resans gång satsat på att bygga en modern värmestuga med panoramafönster mot backen. Nytt maskinrum och personalutrymmen har också skapats.

Ideella krafter ställer upp

Engagemang och viljan att hugga i lite extra är något som genomsyrar hela IFK Faluns verksamhet.

Under samtliga vardagskvällar och helgen så är det ideella krafter som ser till att backen är öppen. Klubbmedlemmar ställer upp som tränare, pistmaskinsförare, liftvärdar, kioskpersonal med mera.

Just nu har IFK Falun Alpin en blomstrande verksamhet. Klubben har 450 medlemmar, varav 220 är aktiva barn och ungdomar.

– Det ska vara kul att träna i en trygg miljö, det är så vi främst arbetar. Vi har skidkul för de yngsta i vår verksamhet, och den gruppen består i år av 92 barn, vilket är nytt rekord.

"Utan alla ideella krafter som ställer upp varje år, hade vi varken haft snö eller någon backe."

– Tomas Lökvist

Sedan har vi träningsgrupper U10, U12 och U14-16. Men vi försöker även behålla de barn- och ungdomar som inte vill träna så mycket och erbjuder därför dem mer spontanåkning, säger Per-Olov Ljung och fortsätter:

– Vi erbjuder alpin träning med portar, skicrossträning, parkträningar i hoppen, friåkningsträningar. Parken som vi erbjuder skapas helt och hållet av eldsjälarna i Falu Snow Park, som också har representant i styrelsen.

Men Källviksbacken lockar inte till sig bara de aktiva i IFK Falun Alpin. Hit söker sig även andra barn, ungdomar och vuxna för att nöjesåka, träna eller tävlingsåka.

Nästan samtliga skolor i kommunen förlägger sina friluftsdagar till backen i februari och mars.

Skol IF är också i backen

Fem fredagar under säsongen hyr också fem Skol IF-föreningar tillsammans hela Källviksbacken.

Alla medlemmar får åka gratis i backen och det bjuds även på grillade hamburgare och annat tilltugg.

– Vi bjuder även in ensamkommande ungdomar till våra kvällar i backen, även UF-företaget GirlsUnite som driver ett integrationsprojekt som går ut på att anordna aktiviteter för nyanlända tjejer i Falun är involverade, säger Johan Plyhm, som arbetar som fritidsledare på Britsarvsskolan.

De fem skolidrottsföreningarna har ett projekt tillsammans för att fler ska få chansen att prova utförsåkning.

– Vid ett tillfälle tidigare i vintras hade vi 350 ungdomar på plats här, vilket var rekord. Källviksbackens närhet till stan gör att många har det lätt att ta sig hit. Vi har skidlärare som hjälper nybörjarna, och Skol IF har även 125 kompletta slalomutrustningar att låna ut, så att alla ha en möjlighet att testa, slutar Johan Plyhm.

De återstående Skol IF-kvällarna arrangeras fredagen den 8 mars samt fredagen den 15 mars. Backen är då öppen klockan 16.45–20.30. ■

Källviksbacken är verkligen en stadsnära backe. Det är här som IFK Falun håller till med sin alpina verksamhet med 220 aktiva ungdomar och barn, som slänger sig ut i backen för att träna – eller bara ha roligt. Uppifrån toppen kan du blicka ut mot Faluns centrala delar.

Nu kommer längdstjärnorna till Falun igen. I mitten på mars är det dags för **årets upplaga av Svenska skidspele**. Det 67:e i ordningen och det tredje med Jimmy Birkin som högste ansvarig. – Jag tror och hoppas på en riktig folkfest, men är också väl medveten om att hur det går i VM för de svenska åkarna har en påverkande betydelse för intresset, säger skidspelegeneralen Jimmy Birkin.

TEXT: ANDERS NORIN FOTO: ULF PALM

Calle Halfvarsson kör på hemmaplan.

Ebba Andersson är en av de svenska stjärnorna som kommer till Falun.

Världseliten kommer till Falun

■ **SKIDSPELN/** Men en liknande publikfest som Ulricehamn bjöd på vid sina världscup-tävlingar i januari – med 50 000 åskådare bara på lördagen – ska vi inte räkna med i Falun.

– Nej, det går inte att jämföra så. I Ulricehamns närmaste upptagningsområde bor det miljontals människor, för oss ser det annorlunda ut. Det var också andra gången som det arrangerades vc-tävlingar i Ulricehamn, vilket gör att det fortfarande är lite nyhetens behag över det hela, men arrangörerna gör ett bra arbete. Stämningen var fantastisk, både på stadion och ute i skogen, och det är väl ett litet önskesenario att vi kan höja upp stämningen även här i Falun ett par snäpp, säger Jimmy Birkin.

Förra året bjöd skidspele på tre tävlingsdagar, som lockade 22 000 åskådare att komma till Lugnet. Lördagstävlingarna lockade närmare 10 000 åskådare.

Den här artikeln skrivs innan VM-tävlingarna ens börjat, men Jimmy Birkin menar att svenska VM-framgångar kommer att ge biljettförsäljningen ett bra lyft.

– Framgångar i ett mästerskap ökar alltid på intresset, så är det bara.

Spännande sprinttävlingar inleder

I år väntas det spännande sprinttävlingar på lördagen och söndagsprogrammet bjuder på individuell start i den fria stilen för både damer och herrar.

– I Falun finns världens bästa sprintbana och givetvis ska den användas. I sprint brukar också de svenska åkarna vara framgångsrika. Vi räknar med att lördagen även i år blir den

stora publikdagen, säger Jimmy Birkin.

Under många år var Svenska skidspele förknippat med solvarma marsdagar och världscupfinaler. Men så inte längre fallet.

Nästa år avgörs skidspele den 8–9 februari och i den längre preliminära planeringen finns tävlingarna i Falun inplanerade i januari månad åren framöver.

– I slutet av säsongen vill internationella skidförbundet verka för att bredda intresset för längdåkning på andra kontinenter. Både i år och nästa år går världscupfinalerna i Kanada. 2021 avslutas världscupen med för-OS i Peking. Jag tror det kommer att dröja länge innan världscupfinalerna hamnar i Falun igen, säger Jimmy Birkin.

Tagit intryck av Ulricehamn

Planeringen för årets skidspele har varit i gång länge. Platsbesöket i Ulricehamn har gjort att Jimmy fått till en översyn av logistiken kring kioskförsäljningen, och att fler högtalare ska placeras utefter banan för den publik som söker sig ut från stadion.

– Vi ska minska köerna vid kioskerna och gör därför vissa justeringar kring själva utlämnandet av korven, hamburgaren, mackan eller vad det nu är man köper. Publiken i skogen ska kunna ha samma möjlighet till information som publiken inne på stadion.

Även i år inleds skidspeleveckan på torsdagen, där det blir tävlingar för barnen – Buboloppet – på Stora torget, där även invigningsceremonin hålls.

På Lugnet placeras restaurangen och after-

Jimmy Birkin, skidspelegeneral, har länge planerat årets skidfest i Falun.

ski i den stora sporthallen – precis som ifjol.

– Det var väldigt uppskattat. Mängden folk som besökte restaurangen ifjol, hade vi inte klarat genom att ha ett restaurangtält. Ekonomiskt och miljömässigt är det en fördel för oss att använda oss av sporthallen, säger Jimmy Birkin. ■

/Skidspeleprogrammet

Barnens skidspele

Lördag 9 mars: Start mellan klockan 10.00–13.00, Lugnets skidstadion. Alla barn upp till 10 år är välkomna att köra.

Svenska skidspele

Torsdag 14 mars: 17.00: Buboloppet, Stora torget, 18.00: Invigningsceremoni, 67:e Svenska skidspele, Stora torget.
Fredag 15 mars: 17.30: Företagsstafett, Lugnet, 19.00: Företagsstafettens afterski och öppningsfest, Skidspelerestaurangen, Lugnets sportcenter.

Lördag 16 mars: 09.00: Lugnet öppnar, 10.00: Arenaprogrammet startar, 12.00: Start prolog sprint (F) för herrar och damer, 14.30: Start final sprint (F) för herrar och damer, 16.30: After ski på skidspelerestaurangen.
Söndag 17 mars: 09.00: Lugnet öppnar, 10.00: Arenaprogrammet startar, 11.30: Start individuellt (F), damer 10 km, 14.30: Start individuellt (F), herrar 15 km.

Lilla SS

Lördag 30 mars: Intervallstart, fri stil, pojkar och flickor.
Söndag 31 mars: Masstart fri stil + sprintstafett.

Håkan Syrjä är ordförande i skidspelsföreningen, som ställer upp med alla ideella krafter.

Utan ideella krafter – inget skidspel

Det är skidspelsföreningen – med sina tolv medlemsföreningar – som har det fulla ansvaret för att tillsätta funktionärer för genomförandet av Svenska skidspele.

– Vi har cirka 600 funktioner att fylla, och brukar ha en 400–500 funktionärer igång som alla ställer upp helt ideellt. Många tar till och med ledigt för att jobba med skidspele, säger Håkan Syrjä, skidspelsföreningens ordförande.

TEXT OCH FOTO: ANDERS NORIN

■ **SKIDSPELN/** – Utan funktionärer står vi oss slätt, då skulle det inte bli några tävlingar. De betyder allt, säger Jimmy Birkin, vd för skidspele.

Vid en extra stämma i november förra året valdes Håkan Syrjä till ny ordförande i skidspelsföreningen, efter Dan Westerberg som gick bort tidigare i höstas.

– Det kom väl lite hastigt på, men jag blev övertalad att ta hand om ordförandeklubban. Jag har ett långt engagemang i Korsnäs skidor bakom mig och har jobbat med skidspele en hel del tidigare, så jag ser bara positivt på den här utmaningen, säger Håkan Syrjä och fortsätter:

– Jag har vuxna barn som gör att jag nu har en annan möjlighet att kunna engagera mig på kvällarna. Jag tycker det är väldigt kul med skidor nu. Det har hänt mycket på Lugnet de senaste åren, med satsningen på tidig snö och annat, och över huvud taget

tycker jag att det blåser positiva vindar över skidorna i Falun. En del nytt blod har kommit in och jag upplever att alla drar åt samma håll.

Föreningen minoritetsägare i bolaget

Skidspelsföreningen äger 40 procent av Svenska skidspele AB, där Svenska skidförbundet är majoritetsägare med sina 51 procent. Falu Kommun äger 9 procent.

För sitt arbete under Svenska skidspele får skidspelsföreningarna sex prisbasbelopp per tävlingsdag, om man uppfyller funktionärsbehovet. Ett prisbasbelopp är i år 46 500 kronor.

– Men för att vi ska få pengarna måste Svenska skidspele AB givetvis göra ett litet överskott varje år. Publikintäkter, lokala partners och sponsorer är avgörande för hur slutresultatet blir. Det är inga stora marginaler, säger Håkan Syrjä.

Pengarna som går till skidspelsföreningen fördelas sedan vidare till medlemsföreningarna

"Många vill hjälpa till, och via det här systemet har även andra som inte varit med tidigare hört av sig"

– Håkan Syrjä

sett till nedlagd arbetsinsats. Den förening som gjort flest arbetstimmar får naturligtvis mest.

– Ersättningen för arbetet med Svenska skidspele är med andra ord en viktig del i föreningarnas ekonomi. I slutändan bidrar den till klubbverksamheten och kan ses som ett bra exempel på elitidrott som genererar resurser tillbaka till bredd- och ungdomsverksamhet, säger Håkan Syrjä.

Webbaserad plattform en fullträff

Att få ihop tillräckligt med funktionärer är givetvis ett pussel i sig. Men i år har man för första gången använt sig av en webbaserad plattform för funktionärsadministration som slagit väl ut.

– Många vill hjälpa till, och via det här systemet har även andra som inte varit med tidigare hört av sig. Även folk utanför klubbarna har anmält sitt intresse, vilket är roligt att kunna konstatera. Vi har haft en funktionärsstab med ganska hög medelålder, nu ser vi ett större intresse från yngre personer. Men jag vill poängtera att vi är vi otroligt tack-samma för alla äldre som vill vara med och hjälpa till dom bidrar med ovärderlig erfarenhet och ofta större flexibilitet när det gäller arbetstider, säger Håkan Syrjä.

De som anmäler sig. Vad vill de helst göra?

– Jobba nära tävlingarna och de tävlande till exempel inne på stadion eller bland publiken. Det kan vara en större utmaning att få folk till parkeringar och att stå som spårvakt ute i skogen, långtifrån händelsernas centrum. Men det brukar lösa sig till slut. ■

/Svenska skidspele AB

Ägare: Svenska skidförbundet 51%, Skidspelsföreningen 40%, Falu kommun 9%.

I skidspelsföreningen ingår: Korsnäs IF skidor, Sundborns GoIF, Envikens IF, Bjursås IK, Grycksbo IF/OK, Sägmyra SK, Falu IK, OK Kåre, Domnarvets GoIF, Dalregementets IF, Holmens IF och Falun-Borlänge SK.

■ POLITIKERFRÅGAN:

Falu kommun har nu lämnat in en skriftlig intresseanmälan till Sveriges Olympiska Kommitté (SOK), avseende en eventuell ansökan om vinter-OS och Paralympics 2026. Förutom i Falun planeras tävlingar förläggas till kommuner i Stockholmsregionen, Åre och Sigulda i Lettland. Hur de politiska partierna i Falun ställer sig till att Falun ska vara med och arrangera Vinter-OS 2026 kan du läsa nedan.

Ska Falun vara med och arrangera vinter-OS 2026?

SVERIGEDEMOKRATERNA:

När Falun stod värd för skid-VM 2015 ledde det till att kommunen lånade upp stora belopp, skulder som fortfarande finns kvar och som inte räknades in när kommunen efter VM meddelade att tävlingen hade gett ett positivt netto. Trots att Lugnet kallas nationalskidstadion uteblev i stort sett nationens stöd till tävlingarna. En grundförutsättning för att SD skall stödja att delar av ett vinter-OS hålls i Falun, är att vi och skattebetalarna i kommunen garanteras att lilla Falun inte ytterligare en gång inom relativt kort tid ska stå för risken vid ett jätteevenemang av detta slag. Vi är å andra sidan beredda att bidra i förhandlingar med såväl staten som Stockholm för att se om en lösning står att finna. Vi inser att ett OS är bra både för att inspirera ungdomar till idrott och till att visa upp Falun.

SOCIALDEMOKRATERNA:

Folkfest och skidtävling är vi bra på i Falun, det kan vi vara stolta över. Men att arrangera

ett olympiskt spel är ett mycket stort åtagande. Eventuella OS-deltävlingar i Falun ska vara folkligt förankrade och väl genomförda. Det kräver förberedelser som inleds tidigt i processen. Det är viktigt att rollerna på förhand är tydliga och att Falu kommun har goda möjligheter att förbereda sig väl inför arrangemanget, så vi kan få ut det vi vill av det. Ett deltagande ska föregås av en ordentlig diskussion i kommunen så att vi är klara över vad vi vill och att vi har ett ordentligt avtal med arrangören, så att kommunen belastas så lite som möjligt ekonomiskt. Socialdemokraterna är i princip positiva till att använda de fina anläggningar vi har på Lugnet, om vi kan tillmötesgå ovanstående krav. Som kommun med nationalarena för längdskidor ser vi även det som självklart att vi i förhandlingar kräver att få ha de grenarna hos oss.

CENTERPARTIET:

För 33 år sedan, i oktober 1986, grusades Faluns förhoppningar om att arrangera vinter-OS 1992. Spelen hamnade i

Albertville. Istället arrangerades skid-VM i Falun för tredje gången 1993. Inför skid-VM 2015 gjordes omfattande upprustningar på Lugnet. Skid-VM 2015 blev en framgång. Investeringarna är gjorda och det hoppas återigen på Lugnet. Och med IOK:s nya principer om hållbarhet i arrangörskapet har vi en ny möjlighet att få OS-tävlingar till Falun. Den här gången behöver vi inte ens investera i nya anläggningar, tävlingarna genomförs på flera orter och allt som krävs för att klara Faluns del finns redan på plats.

LIBERALERNA:

Om Stockholm bestämmer sig för ett OS 2026 tycker vi att Falun ska hyra ut befintliga anläggningar. Det ska ses som en affärsuppgörelse där kommunen får täckning för sina kostnader. Det är i nuläget IOK som ska stå för evenemanget. Det vore givetvis kul att få hit delar av ett OS i form av Nordisk kombination och backhoppning. Det kan bli en trevlig folkfest utan att vi får en dyr faktura i efterhand.

KRISTDEMOKRATERNA:

Kristdemokraterna värnar kärnverksamheterna i kommunen. Barn, äldre, demokrati och trygghet och säker kommun. Även demokratifrågor är frågor vi sätter högt på agenda. OS i all ära. I dagsläge har vi fått ytterst begränsat information som antyder på att Falu kommun inte kommer att stå för några kostnader i samband med arrangemanget. Om vi ska enbart få inkomster på våra befintliga anläggningar så är vi varmt anhängare till idén. Alltså vi kräver tydlighet och klara åtaganden i samband med arrangemanget. Vi kommer aldrig att försätta nästkommande generation i skuld, men vi är positiva att använda våra anläggningar till ett pris som gynnar våra medborgare och utvecklingen i vår kommun.

Foto: Ulf Palm

Blir Falun en OS-stad eller inte, det återstår att se. Så här tycker i alla fall politikerna i Falun om saken.

MILJÖPARTIET:

Miljöpartiets huvudinriktning är att en OS-ansökan ska vara beslutad av medborgarna själva eller så nära medborgare som möjligt. Helst genom folkomröstning tex som Calgary i Canada. OS-ansökan ska vara ett demokratiskt fattat beslut. Allmänheten behöver få förutsättningarna tydliga, alltså - vad kostar det - vad får vi? Kostnaden och konsekvenserna för kommunen/medborgarna, både de positiva och de negativa delarna! Från Miljöpartiets håll önskar vi en garanti från staten för att kostnader inte ska landa på kommuninvevånarna. En framtida snötillgång kommer att vara ett problem genom klimatförändringarna. Snö kan alltså bli en väldigt dyr fråga. Vill medborgarna ha OS då ska vi anordna OS, men då ska

vi veta kostnaderna och för- och nackdelar med risk och konsekvensanalys!

MODERATERNA:

Det korta svaret på frågan ”Ska Falun vara med och arrangera vinter-OS 2026” är ett tveklöst ja. Så som spelen planeras och med den finansieringsmodell som valts är det en mycket intressant affär för Falun både idrottsligt och ekonomiskt. Falun har en av världens bästa anläggningar för skidsport – Lugnet-anläggningen. Att så som planeras lägga backhoppning i Falun kräver inga större investeringar då allt redan finns på plats och håller hög klass. Vi kan i praktiken ansvara för en stor del av ett OS i befintlig anläggning, något som vi är öppna för om så efterfrågas. Vi har också

erfarenhet av att arrangera stora skid-evenemang vilket känns betryggande. Ett OS i Falun, även om det bara är en del av tävlingarna, har förutsättningar att bli en folkfest för stan och ger en möjlighet för hela vår besöksnäring att hänga på och skapa något extra.

FALUPARTIET:

Falupartiet är positiv till att Lugnet och dess anläggningar nyttjas så att gjorda investeringar kommer många tillgodo och i möjligaste mån ger Falu Kommun intäkter antingen direkt eller att ersättningar till LUFAB reduceras när bolaget får intäkter på olika aktiviteter som t.ex. OS, Svenska Skidspele. Vi är av den bestämda åsikten att ett eventuellt OS i Falun inte ska genomföras med några

kostnader för kommunen utan funktioner, marknadsföring och ekonomiska intäkter kan motiveras för Faluborna och att alla övriga risker ska tas av arrangörer eller sponsorer och eventuella hyresintäkter går till kommunen.

VÄNSTERPARTIET:

Att Vinter-OS delvis arrangeras i Falun är Vänsterpartiet inte principiellt emot. Falu kommun ska dock inte vara arrangör, det får SOK stå för. Falun har en jättebra anläggning som vi kan hyra ut i befintligt skick. Kräver ett OS ytterligare investeringar ska detta noga regleras i hyresavtal med SOK som arrangör. Falu kommun ska inte ta några ekonomiska risker och om dessa kriterier uppfylls är vi positiva till ett OS i Falun 2026.

Så styrs Falun

PERNILLA WIGREN, kommundirektör
– kommunens högste tjänsteman och chef över nya kommunstyrelseförvaltningen. Har ett ansvar att samordna kommunens förvaltningar och bolag.

HÅKAN HAMMAR (M), ordf.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Valberedningen

Kommunstyrelsen

JOAKIM STORCK (C), ordf.
Även ordförande i ledningsutskottet och förhandlingsutskottet.

MATS DAHLBERG (M),
1:e vice ordf.
Även ordförande i utvecklingsutskottet

JONAS LENNERTHSON (S),
oppositionsråd

SUSANNE NORBERG (S),
oppositionsråd

Socialnämnden

Omvårdnadsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden

Val- och demokratinämnden

Gemensam nämnd för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

ANDERS LINDH (M),
ordf.

CAMILLA ANDERSSON SPARRING (C),
ordf.

BJÖRN LJUNGQVIST (M),
ordf.

HÅKAN HAMMAR (M),
ordf.

Socialförvaltningen

Omvårdnadsförvaltningen

Barn- och utbildningsförvaltningen

Kommunstyrelseförvaltningen Sektor ledningsstöd

SARI NILSSON,
ekonomichef*

YLVA RENSTRÖM,
förvaltningschef*

PIA JOELSSON,
förvaltningschef*

JOHAN SVEDMARK,
tf förvaltningschef*

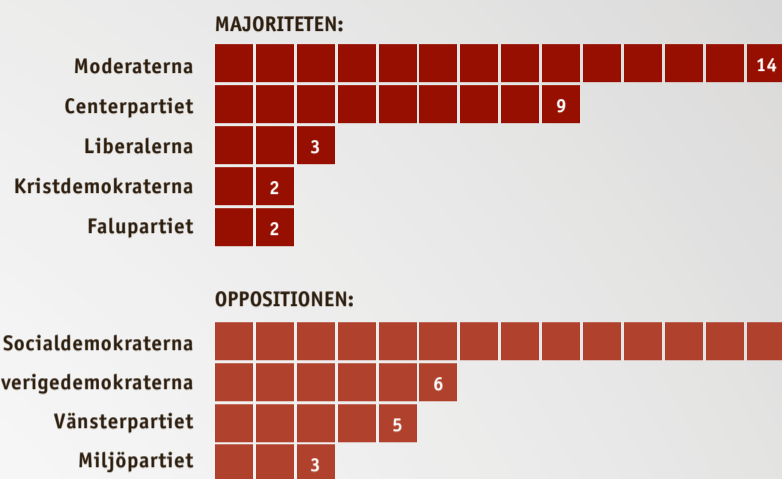

KJELL NYSTRÖM,
sektorchef*

* Ingår i kommundirektörens ledningsgrupp.

MANDATFÖRDELNING EFTER VALET 2018

Sedan valet 2018 styrs Falu kommun av en majoritet bestående av Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna och Falupartiet. Mandaten i kommunfullmäktige fördelas proportionellt efter antalet röster som varje parti får i kommunvalet. Det finns 61 ledamöter i Faluns kommunfullmäktige.

Kommunalsråd
Joakim Storck (C)
Mats Dahlberg (M)

Oppositionsråd
Jonas Lennerthson (S)
Susanne Norberg (S)

Kommunrevisionen

LARS LUNDH (S), ordf.

JOAKIM STORCK (C), ordf.
Även kommunalsråd

VERONICA ZETTERBERG (M), ordf.

Ledningsutskottet

Verksamhetsutskottet

Förhandlingsutskottet

Utvecklingsutskottet

Serviceutskottet

Överförmyndare

Kultur- och fritidsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Myndighetsnämnden för bygg- och miljöfrågor

SVANTE PAR SJÖ TEGNÉR (L), ordf.

ANDERS RUNSTRÖM (FAP), ordf.

GÖTE TRONSHAGEN (M), ordf.

Sektor arbetsmarknad, integration och kompetens Sektor service

Kultur- och fritidsförvaltningen

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

MARIA JONSSON, sektorchef*

LARS RINGSBY, sektorchef*

DAVID BERGSTRÖM, förvaltningschef*

MARGARETHA ÅSLUND, förvaltningschef*

EMELIE VON BOTHMER, kommunikationschef*

Borgärdet i Svärdsjö fick som enda ort i Sverige, besök av representanter från EU. De ville genom pilotprojektet ”Smart villages” veta hur Svärdsjöborna utvecklar sin bygd och hur de **ser på framtidens utmaningar** inom service på landsbygden, demokrati, delaktighet och digitalisering.

TEXT: PETER DAHLKVIST FOTO: ULF PALM

Elodie Salle och Chiara Savina besökte Svärdsjö under några få dagar för att få reda på lite mer hur Svärdsjöborna är engagerade i olika aktiviteter, hur de utvecklar sin bygd och ser på framtiden.

Anders Tosteby som är styrelseledamot i Svärdsjö-Svartnäs Besparingssskog berättade om bygdepengen som betyder mycket för att utveckla bygden.

Svärdsjö i fokus för lands

■ **LANDSBYGD/** Vi träffar Elodie Salle från Frankrike och Italienskan Chiara Savina i Svärdsjö-Svartnäs Besparingssskogs lokaler, i Borgärdet. De jobbar båda för en organisation i Bryssel och har besökt orter på landsbygden i totalt sex EU-länder, för att samla in fakta hur samhällena utvecklas och hur folket där ser på framtiden.

– Det är spännande att komma till Sverige och Svärdsjö under några dagar. När det kommer ett par centimeter snö i Belgien så blir det kaos, här verkar det vara mer organiserat, säger Chiara Savina.

– Vi sökte en ort i Sverige och fick tips om Svärdsjö från Ylva Lundkvist på Hela Sverige ska Leva, som vi träffade nere i Bryssel, säger Elodie Salle och fortsätter:

– Det här är ett pilotprojekt där vi

rapporterar om det typiska, som hur man kommer på nya saker som utvecklar samhället, hur man motiveras och klarar av sociala förändringar och förändringar i miljön.

Namnet ”Smart villages” får mig att tänka på teknik, handlar det också om det?

– På några ställen vi besökt så har vissa lösningar handlat om teknik, men det handlar mer om hur människorna hanterar utmaningarna som finns på landsbygden.

Vad vill ni se i Svärdsjö?

– Vi har fått några tips och vill veta mer om exempelvis bensinstationen, hur Svärdsjöborna är involverade i den, hur ni får folket här är delaktiga i olika aktiviteter och hur ni löser servicen på landsbygden. Det är också spännande att höra att ni har ett landsbygdsprogram, säger Elodie Salle.

”När det kommer ett par centimeter snö i Belgien så blir det kaos, här verkar det vara mer organiserat.”

– Chiara Savina

Bygdemedlen viktiga

Med i lokalen i Borgärdet finns också Anders Tosteby som är styrelseledamot i Svärdsjö-Svartnäs Besparingssskog, och Mikael Källman, ordförande i Svärdsjö intresseförening.

– Det är glädjande och överraskande att de kommer till oss i Svärdsjö. Vi vill vara med i det här och passa på att titta närmare på de digitala målen och de globala målen, som vi också berörs av, säger Mikael Källman.

– Vi vill berätta om att bygdemedlen fungerar för oss. Det är en viktig del till finansiering av utveckling av bygden. Det är ofta mycket svårare och krångligare att få finansiering från andra fonder, säger Anders Tosteby.

– Den nya bensinmacken har fått bygdemedel och stöd från kommunen. Den ägs helt av en ideell förening och all vinst går till-

Elodie Salle från Frankrike och Italienskan Chiara Savina jobbar för EU i Bryssel, och besökte Borgärdet och Svärdsjö som enda ort i Sverige för pilotprojektet "Smart villages". De ska nu sammanställa en rapport om utveckling på landsbygden. Här syns de tillsammans med Anders Tosteby som är styrelseledamot i Svärdsjö-Svartnäs Besparingssskog, och Mikael Källman, ordförande i Svärdsjö intresseförening.

bygdsutveckling inom EU

baka till bygden i form av utvecklingspengar, tillägger Mikael Källman.

Bygdemedel eller bygdepengen är en slags fond där en del av inkomsterna från vindkraftsparken som står på Svärdsjö-Svartnäs Besparingssskog tillfaller Svärdsjöbygden. Privatpersoner, föreningar och andra aktörer kan där söka medel för saker som gynnar bygden.

SWOT-analys och diskussioner

Senare på kvällen fick Elodie Salle och Chiara Savina träffa ett femtontal Svärdsjöbor och diskutera mer i detalj vad som är speciellt med Svärdsjö, och vilka utmaningar som finns. Svärdsjöborna fick också göra en så kallad SWOT-analys över kommundelen och det som framkom var bland annat: Entreprenörssanda, invånarna, skola, bibliotek, service, idrottsklubben, sportfiske, bra

organisation för utveckling, friluftsliv, naturtillgångar, engagemang, frihet och livskvalitet.

Generationsskifte – vad kommer att hända med handeln i Borgärdet? (alltså inte Ica utan mindre specificerade butiker), kollektivtrafiken, få lediga hus, upplever att man ofta blir utkonkurrerad när det gäller investeringar av Falu tätort. Lokalt engagemang gör kanske att kommunen tänker att vi klarar oss själva?, mycket bilburet = klimathot, medvetenhet kring klimatförändringar (generellt inte bara i Svärdsjö). Rörlighet, digitalisering, turism, skogen, småskalig livsmedelsförsörjning, engagemang, kollektivtrafik.

– Det var oväntat spännande. Det som imponerade på mig var vilket otroligt engagemang och strukturerat sätt de har för att utveckla Svärdsjö i Svärdsjöbygdens utvecklingsråd. Jag upplevde att Elodie och

Mikael Källman är ordförande i Svärdsjö intresseförening, tyckte det var glädjande och överraskande att EU är intresserad av Svärdsjö.

Chiara var intresserade av hur man stimulerar det lokala engagemanget, och hur till exempel EU och kommunen (det offentliga) kan stötta det lokala engagemanget på ett effektivt och stimulerande sätt, säger Hanne Kringstad, landsbygdsutvecklare på Falu kommun.

Rapporten klar i april

Elodie och Chiara ska nu sammanställa materialet från landsbygdssamhällena i de sex länderna. Jakob Ebner från Svärdsjöbygdens utvecklingsråd och Framtid i Linghed samt Peter Johansson från Svärdsjö intresseförening, åker ner till Bryssel i slutet av februari. Där ska de nätverka med andra föreningar i Europa och förhoppningsvis både komma med lärorika inspel till EU och få med sig en del hem. Rapporten blir sedan offentlig i april. ■

Kompetensmässan – platsen där du hittar jobb och personal

Kompetensmässan anordnas två gånger per år. Den 11 april är det dags igen. Här kan du som arbetssökande komma och mingla, träffa arbetsgivare och få information om tjänster du är intresserad av.

Vid förra kompetensmässan deltog 130 arbetssökande och 20 arbetsgivare. Flera arbetssökande hittade nya anställningar och arbetsgivare hittade personal. Missa inte chansen, kom och mingla.

Anmälan sker via falun.se/kompetensmessa

När: Torsdagen den 11 april.

Tid: kl. 11.30–13.00.

Plats: Lugnets Sporthall, A-hallen, Lugnetvägen 5, Falun.

Välkommen på inflyttningsfest

Alla nya Falubor är härmed inbjudna till en inflyttningsfest på Kulturhuset Tio14 söndagen den 24 mars.

På inflyttningsfesten hittar du aktiviteter för alla åldrar. Du kan bland annat vara med på en busstur runt staden eller en stadsvandring där du får ta del av Falun och vad Falun kan erbjuda. Inflyttningsfesten och alla aktiviteter är gratis.

När: Söndagen den 24 mars.

Tid: kl. 10.00–14.00.

Plats: Kulturhuset Tio14

Intresseföreningar stärker bygden

Kanske har du ibland tänkt att du skulle vilja att något händer där du bor, eller så har du funderat på hur det kom sig att det blev belysning just längs den där vägen, hur utegymmet kunde hamna just där eller var alla snygga broschyrer om just din kommundel kommer ifrån.

Är du nyfiken på vad som händer i din kommundel och kanske vill du vara med och påverka det som händer i större utsträckning. Ta då kontakt med din intresseförening, byråd eller sockenråd.

Du kan läsa mer om intresseföreningarna på falun.se sök på ”intresseföreningar” så hittar du utförlig information. Eller maila till: hanne.kringstad@falun.se

Under Earth Week kommer det att bjudas på en stor eldshow på Stora torget. Välkommen!

Aktion i fokus under klimatvecka

Falu kommun satsar inte bara på en timmes Earth Hour, utan väljer i år att köra en Earth Week.

TEXT: KATARINA STRÖMBERG FREIJ FOTO: FALU KOMMUN

■ **KLIMAT/** Liksom förra året väljer Falu kommun att rikta ljuset mot klimatfrågan under en hel vecka i samband med Earth Hour. Tillsammans med Falu Energi & Vatten och Naturskyddsföreningen arrangeras därför en rad olika aktiviteter under den sista veckan i mars.

Mattias Olsson är klimat- och energirådgivare på Falu kommun och involverad i Earth Week.

Mattias Olsson, kommunens klimat- och energirådgivare, vill inspirera till en mer hållbar livsstil.

Varför gör ni den här satsningen?

– Helt enkelt för att ödesfrågor som klimatet och den biologiska mångfalden måste ges mer utrymme och det passar bra i samband med Earth Hour. Men vi vill inte bara fokusera på situationen i sig, utan mer inspirera och visa på lösningar och verktyg, det vill säga vad du och jag kan göra för att dra ned på vår klimatpåverkan.

Vad kommer hända under veckan?

– Vi bjuder på temakvällar med olika inriktningar, som är öppna och kostnadsfria för alla intresserade. Du kan bland annat höra familjen Lindell, som var med i det internationellt uppmärksammade projektet One Tonne Life, berätta om hur man lyckades minska sina koldioxidutsläpp med hela 80 procent. Du kan provsmaka klimatsmart mat och en kväll blir det pysselverkstad för biologisk mångfald, det vill säga tillverkning av bihotell med mera.

Något särskilt som du vill tipsa om under veckan?

– Passa på att gå vår tipspromenad mellan lokala klimatsmarta butiker. Vi kommer att lägga ut information på Facebook om hur du gör. Sedan tycker jag att alla som kan, ska komma till Stora torget klockan 20.30 lördagen

den 30 mars. Vi kommer då att släcka ner belysningen vid torget och bjuda på en eldshow.

Om man vill börja leva mer klimatsmart - var tycker du att man ska börja?

– Jag tycker att man kan gå direkt på det som ger mest effekt och kanske är enklast: Maten. Den hör ju också ihop med förstoring av livsmiljöer, det vill säga påverkar den biologiska mångfalden. Om du startar med en dag i veckan så är inte steget så stort, och du gör ändå en insats. Kolla exempelvis menytippen ”portionen under tian” från dietisten och bloggaren Hanna Olvenmark, som föreläste för oss under förra årets Earth Week.

Hur klimatsmart lever du själv Mattias?

Har du ändrat din livsstil?

– Ja, det har jag faktiskt. Jag har medvetet valt att inte ha en egen bil. Istället är jag med i en bilpool och ska jag åka längre sträckor tar jag oftast tåget. För tjänsteresor bokar jag en elbil eller cykel. När det gäller maten så försöker jag äta vegetariskt, ekologiskt och efter säsong två dagar i veckan. Nu har jag även kollat upp mitt sparande på banken så att jag sparar i hållbara fonder. Min målsättning är att bli bättre och bättre inom ”de fem B-na”: Biffen, bilen, bostaden, butiken och börsen.

Program för Earth Week hittar du på falun.se ■

/Earth Hour

Lördagen den 30 mars släcker människor över hela jorden ljuset under en timme i symbolhandlingen för klimatet, Earth Hour. Efter förra årets rapport om den dramatiska minskningen av vilda ryggradsdjur, knyts klimatfrågan i år ihop med utmaningarna för naturen i samband med klimatförändringarna.

Få hjälp av Konsument Falun

Therese Andrén arbetar sedan årsskiftet som kommunens nya konsumentjuridiska rådgivare. Tillsammans med budget- och skuldrådgivaren Peter Kindström ordnar hon utbildningen Mina pengar, för Faluns gymnasieelever. Hon jobbar också för hållbar konsumtion och att minska kostnaden för misslyckade köp.

TEXT OCH FOTO: PETER DAHLKVIST

■ **EKONOMI/** Kostnaden för misslyckade köp i Sverige är enligt Konsumentverket cirka 50 miljarder kronor per år.

– Genom rådgivning, förebyggande arbete samt hållbar konsumtion vill jag att kostnaden för misslyckade köp ska minska, säger Therese Andrén.

Konsument Falun

Konsument Falun består av budget- och skuldrådgivare Peter Kindström och konsumentjuridisk rådgivare Therese Andrén. Tillsammans hjälper de Faluborna och utbildar gymnasieelever i privatekonomi och konsumenträtt.

– Vi kommer till gymnasieeleverna under det andra året när de fyller 18 år, för det är då de kan ingå juridiskt bindande avtal. Vet man inte vad det innebär kan det bli en tuff start på vuxenlivet säger Therese.

Vad kan du få hjälp med?

Konsument Falun erbjuder individuell rådgivning där du kan ställa frågor på mejl, bli uppringd på telefon eller boka personliga möten.

– En del ärenden gäller förköpsråd, till exempel vad ska jag tänka på innan jag anlitar hantverkare. Andra frågor gäller vad man kan göra som konsument eller näringsidkare när något blivit fel, när varan eller tjänsten inte stämmer överens med vad som avtalats.

Hur går man vidare

Om en konsument och näringsidkare inte kommer överens kan medling bli aktuellt. Du kan även som konsument ta ärendet vidare till Allmänna reklamationsnämnden. Konsumenten kan också anmäla företag och

produkter till Konsumentverket som kan öppna ett tillsynsärende.

Hållbar konsumtion

I det förebyggande arbetet försöker Therese att poängtera vikten av hållbar konsumtion: – Det kan handla om att fundera kring om jag verkligen behöver köpa den här varan. Du kan även rensa bland dina saker för att se vad du verkligen har och om du använder det. Sedan är arbetsvillkor i produktionslandet något att reflektera över. Titta i vilket land ditt plagg/vara är tillverkat i och kontrollera hur arbetsvillkoren ser ut där. Kostnaden för ett par jeans är ca 10 000 liter vatten, hur mycket vatten har du i din garderob?

Tips för dig som konsument

Handla på nätet: Det kan vara smidigt att handla på nätet. Men för att ditt internetköp ska bli så säkert som möjligt, är det några saker som du bör tänka på.

- Var alltid misstänksam mot extremt billiga erbjudanden.
- Kolla upp företaget du ska handla hos.
- Läs alltid köpevillkoren eller avtalsvillkoren innan du köper något.
- Prova att få tag på företagets kundtjänst.
- Kolla upp totalpris, leveransvillkor och betalningsvillkor.
- Kontrollera om du har ångerrätt om du handlar utanför EU.

Ångerrätt: När du handlar i en butik har du ingen rätt att ångra köpet. Det har du

Faluns konsumentjuridiske rådgivare Therese Andrén, tillsammans med kollegan Peter Kindström som hjälper Faluborna med budget- och skuldrådgivning.

däremot om du köper något på nätet eller vid telefonförsäljning.

- Du har 14 dagars ångerrätt när du handlar på distans eller utanför säljarens affärslokal.
- Ångerfristen börjar löpa dagen efter du tagit emot varan. Om du köper en tjänst räknas ångerfristen från dagen efter du ingick avtalet.
- Vid telefonförsäljning har ett avtal ingåtts först efter att du har bekräftat det skriftligt.
- Säljaren ska ge dig information om hur du ångrar köpet innan du ingår avtalet.
- Ångerrätten gäller inte för alla sorters köp. Den gäller exempelvis inte när du köper en resa eller en specialtillverkad produkt.
- Tänk på att ångra dig skriftligen och spara en kopia som bevis.

Öppet köp: Att handla på öppet köp betyder att du får pengarna tillbaka om du inte längre vill ha varan och lämnar tillbaka den inom en viss tid.

- Fråga innan du betalar om butiken erbjuder öppet köp.
- Fråga vilka villkor som gäller, får du exempelvis öppna förpackning?
- Försäkra dig om att det framgår på kvittot hur länge du har öppet köp och vilka villkor som gäller.
- Spara kvittot.
- Lämnna tillbaka varan innan tiden för öppet köp gått ut.
- Om det är något fel på varan har du rätt att klaga till butiken, oavsett öppet köp eller inte.

Reklamera fel på vara eller tjänst: En reklamation innebär att du kontaktar säljaren och berättar vad som är fel med den vara eller tjänst som du har köpt. I Sverige har du alltid tre års reklamationsrätt. Inom EU kan du reklamera en vara i två år.

- Det är viktigt att du kontaktar säljaren och berättar om felet så snart som möjligt.
- Reklamera skriftligen, till exempel via mejl.
- Spara en kopia på din reklamation så att du kan bevisa att och när du har klagat till säljaren.
- Säljaren måste få möjlighet att reparera varan.

Läs mer på: www.hallakonsument.se ■

Ingarvet

ETT FASCINERANDE FÖRETAGSOMRÅDE

Christer Larsson på Ramirent trivs på Ingarvet...

... liksom Maria Hellby på Kakelproffsen.

Det är fascinerande att strosa runt bland företagen på Ingarvet. Floran är minst sagt varierande. Industriområdet, eller företagsområdet som många vill kalla det, är **så mycket mer än företagare och industrier**. Det finns något för alla!

TEXT OCH FOTO: PELLE MARKLUND

■ **INGARVET/** På Matsarvsvägen finns exempelvis Bengts Bilplåt, startat av Bengt Blomström 1989, men som sedan 2001 drivs av sönerna Kent och Thomas.

– Jag har varit här sedan 1990, Thomas började 1995. Vad finns att säga om vår firma? Tja, vi är auktoriserade för flera bilfirmor i grannskapet. Vi är dessutom spindeln i nätet när det gäller bilskador.

– Vår kompetens ligger på bilplåt, men vi samarbetar med lackerare, glasmästare och andra så att kunderna kan få hjälp med helheten via oss.

Med snart 30 års erfarenhet av Ingarvet är Kent träffsäker i sina omdömen:

– Det är trivsamt och bra som arbetsplats. Många olika verksamheter och för oss är det ju perfekt med många saker inom bilbranschen. Men här finns mat, massage och mycket annat också.

– Ingarvet har utvecklats rejält under mina år här. Känslan är att området är attraktivt. Det som är negativt är trafiken, infarter och vägar är inte riktigt dimensionerade för all den aktivitet råder här. Kanske är det saker på gång inom det området? Alla som har ärenden till Ingarvet hoppas på det.

Hyr ut maskiner

En bit upp efter Ingarvsvägen finns Ramirent, företaget som hyr ut maskiner av olika slag för markarbete och byggnationer. Christer Larsson, som också har positiva saker att säga, möter upp:

– Jag värdesätter all den samverkan som sker här mellan olika företag, man stöttar varandra helt enkelt. Man äter på de ställen som finns här uppe, man handlar reservdelar av företag här och så vidare.

"Det känns som att det är ett betydelsefullt företagsområde för Falun"

– Maria Hellby

Christer har jobbat på Ingarvet i snart 25 år och har en speciell relation till gatorna och människorna. Han älskar pulsen, mixen av företag och att många är i rörelse.

– Vi på Ramirent vill vara ett bra serviceföretag med bra priser, och vill gärna nå dom människor som inte kanske varit så mycket på Ingarvet. Dit är vi på väg att nå, säger han glatt.

– På Ingarvsdagen, som är ett bra verktyg i den ambitionen, hade vi ett fantastiskt bra samarbete med Dala Mobilkranar (Anders "Blixten" Mattsson), granne med oss... Senast kom det ett par hundra personer. Nu i vår hoppas vi på samma uppslutning, avslutar Christer.

Proffs

På Ryckepungsvägen finns Kakelproffsen och där arbetar Maria Hellby:

– Ingarvet... Ja det det är väldigt trivsamt här och en bra plats för oss att verka på. Fler och fler flyttar hit och det känns som att det är ett betydelsefullt företagsområde för Falun.

– Vi på Kakelproffsen erbjuder ju helhetslösningar när det gäller kök och badrum, det vill säga att kunden får hjälp med allt som behövs kring bygget eller renoveringen.

– Ganska snart flyttar vi till nya lokaler, mitt emot Posten och Ta till vara. Det blir spännande, slutar Maria. ■

Kenneth Magnusson från Visit Ingarvet vid informationstavlan till företagsområdet. Över 200 företag finns i dag etablerade på Ingarvet – med drygt 2 000 anställda.

Visit Ingarvet jobbar för utveckling

Redan för flera hundra år sedan var Ingarvet en plats för handel. Då som hemvist för en gruvkrog och för en tullstation på väg in till Falun.

– Idag sjuder Ingarvet av företagande, men det är mycket mer än så. Det är heltklart en plats att besöka för alla, säger Kenneth Magnusson i Visit Ingarvet.

TEXT OCH FOTO: PELLE MARKLUND

■ **INGARVET/** Med över 200 företag och drygt 2 000 anställda är Ingarvet en betydande marknad för Falun. Här finns det mesta: mat, handel, industri, service – kort och gott, allt! Kenneth Magnusson igen:

– Det finns en stolthet kring Ingarvet, en känsla bland de som verkar här, som är svår att förklara. Det var också därför som Visit Ingarvet bildades, företagarföreningen som än mer slår fast Ingarvets främsta värdeord – samverkan.

Det var för sju år sedan som beslutet togs och Visit Ingarvet började jobba.

– Utan att ta i med för stora ord så har föreningen verkligen gjort skillnad. Många tänker i nya banor, utvecklingen är rejält synbar på flera håll, menar Kenneth.

Vad har du att säga kring det okända på Ingarvet?

– Här finns massor av småföretag med spännande verksamhet, här finns Falu Plast med världspatent, här finns Krämfabriken som producerar produkter för välkända varumärken, men bara ett enda boende. En fastighet som fortfarande lär fungera som bostad.

Ingarvsdagen i april

Ingarvsdagen är en aktivitet som Visit Ingarvet dragit igång. I år arrangeras den lördagen den 27 april. Syftet är att uppmärksamma området och visa på den stora variation som finns i Ingarvets alla företag.

– Upplägget är enkelt. Visit Ingarvet fungerar som en sambandscentral, vi marknadsför dagen på sociala medier, digitalt hos MittMedia och på de digitala skyltarna vid Faluns infarter.

– Sedan är det upp till varje företag att anmäla sitt deltagande och vilka aktiviteter som man ordnar. Deltagarantalet växer för varje år och nu börjar det bli en aktivitet som många i Falun pratar om och längtar efter, slutar Kenneth. ■

Falu kommun ser värdet i Ingarvet

Det är lätt att företagare tycker om företagskluster. Men i Ingarvets fall är kärleken lika tydlig från Falu kommun. – Området är mycket viktigt för hela Falun, med sitt utbud och alla arbetstillfällen, säger Daniel Blomkvist på Näringslivskontoret på Falu kommun.

TEXT: PELLE MARKLUND

■ **INGARVET/** Ingarvet är Faluns mest företagstät område. Där finns mer än 200 företag och över 2 000 personer jobbar där.

– Ingarvet är inte bara viktigt, det är dessutom ett spännande och dynamiskt område som hela tiden utvecklas med nya verksamheter. Det har något som attraherar alla.

– Ytterligare en styrka för området är den gemensamma kraftsamling som gjort genom Visit Ingarvet. Genom föreningen har vi som kommun en naturlig motpart där vi kan vara med och stötta och samarbeta i flera frågor.

– På Falu kommun är vi väldigt stolta över Ingarvet, eftersom det är en unik plats med en skön blandning av företag med många härliga företagare. Ett industriområde som utvecklats rätt i tiden.

Genererar tillväxt

Hanne Kringstad är landsbygdsutvecklare i Falu kommun och säger så här om Ingarvet:

– Det här industriområdet genererar tillväxt för hela Falun. Går det bra för Ingarvet, går det således bra för hela Falun. Även den del som finns utanför centrum och det gläder mig i mitt jobb som landsbygdsutvecklare.

– Samverkan och samarbeten gör att vi kan utvecklas tillsammans. Sedan kan vi bli bättre på att marknadsföra de industriområden och tomter som också finns på andra platser i kommunen.

Hur ser då framtiden ut för Ingarvet, planmässigt?

– Ingarvet är till största delen redan planlagt. Men det pågår arbete med en detaljplan för ett nytt område i den norra delen. Syftet är dels att skapa fler industritomter och dels att få delar av Falu Energi och Vattens avfallshantering och jordbearbetning planlagda, berättar Karolina Nyberg, projektingenjör och Frida Petersson, planarkitekt på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. ■

"På näringslivskontoret är vi väldigt stolta över Ingarvet"

– Daniel Blomkvist

Världsarvsgruppen – slitsamt gäng

Falun fick världsarvsstatus 2001 och i Falu kommun finns det sedan några år tillbaka en arbetsgrupp på **sex personer, som i huvudsak arbetar med och kring sevärheterna** året runt.

– Världsarvsgruppen kallas gänget. De gör allt från att bygga, renovera, gallra till att hålla på med mer allmän skötsel, säger Jonny Stigestad, samordnare vid allmänskulturenheten.

TEXT: ANDERS NORIN FOTO: ULF PALM

■ **VÄRLDSARV/** I arbetsgruppen finns folk med särskilda behov samt handledare.

– Vi har ett nära och bra samarbete med LSS-verksamheten och med AIK. Men just nu har det faktiskt under en period varit svårt att få in folk. Arbetsmarknaden har svängt, många fler enkla jobb erbjuds den ”vanliga vägen”, säger Jonny Stigestad.

När vi möter upp gänget, en fin vinterdag i mitten på februari, ska björkar sägas ner på ett slaggstensområde vid Gamla Herrgården, en liten bit från Vass Britas Gård. Slagghögar ingår också i världsarvet.

Handledaren Thomas Nilsson tar ett par snabba kliv i den halvmeterdjupa snön och låter sågens klinga borra sig in i björkens stam.

Snart ligger björken på backen och resten av gänget ser till att köra bort stammen med hjälp av en fyrhjuling och lägga riset i högar.

– Det är bara vintertid vi får göra sådana här insatser, för att inte skada underlaget. Bestämmelserna är hårda, säger Jonny Stigestad.

Flest arbeten sker sommartid

Det mesta av arbetet med världsarvet sker annars sommartid. Världsarvsgruppen lägger exempelvis ner mycket av sin tid på att sköta om vandringslederna kring Vattnets väg till Gruvan.

– Gruppen har hand om samtliga leder, och ser till att märkningen är rätt, att rastplatserna

är fixade och så har man byggt några slobodas, säger Jonny Stigestad.

Skötsel av Vass Britas Gård, både huset och trädgården och Thunströms Köpmansgård finns också med på listan.

I trädgården på Sveden, bredvid Linnés bröllopsstuga, finns ett ovanligt staket som kallas för standtun. Staketets utformning påverkar trädgårdens klimat. Ena delen av staketet ramlade förra vintern, och i höstas byggde Världsarvsgruppen upp ett nytt standtun. Den första etappen är därmed avklarad. Inom två år

↑
Slobodas är något som gruppen tillverkar.

ska även den andra etappen vara genomförd.

– Vi har gjort allt material själva till staketet. Vi röjer en hel del gran och tall och tar det till vår egna såg i Viksberg, där vi sågar till vårt eget virke som vi sedan använder till olika former av renoveringar eller till byggen av broar och slobodas, säger Jonny Stigestad.

Skogen i Staberg

I Staberg har gruppen lagt ner ett stort arbete på att återskapa den skog som en gång i tiden fanns kring bergsmansgården.

– Där har länsstyrelsen varit med och bevakat vårt arbete och kommit med pek-pinnar, säger Jonny Stigestad.

Under en del av året, främst senhöst och vintern, gör gruppen även en hel del arbeten åt miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Vid naturreservatet Isalanäset har en raststuga byggts, man har utfört arbeten i Rottnebysskogen och det senaste projektet är det nya naturreservatet Stabergs Ö, där slobodas ska byggas och gallring utföras.

– Ett besök på Stabergs Ö kommer främst kanotister att kunna göra, då det är grunt kring ön. Men vi har ett väldigt bra samarbete med miljö- och samhällsbyggnads, vilket gör att jobben rullar in. Det finns hela tiden saker att göra. Individerna i den här gruppen utvecklas stadigt, säger Jonny Stigestad. ■

Den nuvarande världsarvsgruppen samlad. Längst bak ses samordnare Jonny Stigestad och längst fram återfinns Ebrima Mojenko. Mellanraden från vänster: Erik Johansson, Thomas Nilsson, Mikael Snellman, Mats Jonsson.

Mats Jonsson lastar fyrhjulingens kärra med de nedsågade björkarna.

/Sevärdheter i Världsarvet

Falu Gruva

Falu Gruva är öppen året runt. Här kan du gå guidade visningar och ta del av olika aktiviteter både under och ovan jord. Falu Gruva är ett av Sveriges viktigaste industriminnen. Här bröts guld, silver, koppar och andra metaller i så stor utsträckning att gruvan kom att kallas Sveriges Skattkista. Gruvdriften lades ner 1992 men idag är gruvan öppen för besökare och erbjuder guidade visningar på flera språk.

Världsarvshuset

I Världsarvshuset vid Falu Gruva finns bildspel, filmer, spel och utställningar som beskriver Världsarvet Falun och andra världsarv. Här köper du biljetter till den guidade gruvturen och kan handla presenter i den väl sorterade butiken med souvenirer.

Vass Britas gård

Den välbevarade gamla gruv- och hyttarbetargården är från 1600- eller möjligen slutet av 1500-talet. Gården är byggd av roströksfärgat timmer och har en svalgång. Den har fått sitt namn efter Vass Brita Ersdotter, som flyttade till Falun på 1880-talet för att bli gruvarbetarhustru.

Linnés bröllopsstuga

På bergsmansgården Sveden längs väg 850 mellan Falun och Sundborn, ligger bröllopsstugan där Carl von Linné och Sara Lisa Moraea gifte sig år 1739. I den tidstypiska trädgården kan du beskåda

vackra blommor, nyttiga läkeväxter och ett grönt skaffereri.

Thunströms Köpmansgård

Thunströms Köpmansgård på Slaggatan 31 är en autentisk handelsbod med tillhörande bostadsdel från 1839. En unik miljö mitt i centrala Falun. Under sommaren lever gården upp med café, musik, guidade visningar och försäljning i handelsboden.

Stabergs bergsmansgård

En liten bit öster om Falun, på väg mot Hedemora, hittar du Stabergs bergsmansgård, en välbevarad bergsmansgård med en fantastisk trädgård i unik miljö. Här finns också café och restaurang, öppet året runt. Fri entré till trädgården.

Ernst Rolfgården

Mitt i den välbevarade trädgårdsdelen Elsborg finns huset där revykungen Ernst Rolf föddes 1891. Idag är ett sommaröppet café och utställning om Ernst Rolf inrymd i den gamla fastigheten som ligger på Styraregatan 28. Falu kommun är även innehavare av den största samlingen av Ernst Rolf-material i världen.

Stora Hyttnäs

Granne med Carl Larssongården i Sundborn hittar du Stora Hyttnäs. Här kan du göra en tidsresa till sekelskiftet när 1800-talet blev 1900-tal och se hur en finare familj bodde. Museet är öppet för visningar sommardag.

För ett år sedan köpte Falu kommun Stångtjärnsstugan av Falu IK. Nu är stugans övre våning renoverad och återöppnad för allmänheten – bland annat med ett nytt café. Dessutom bjuder området på bättre skidåkning än någon gång tidigare, då **ideella insatser under flertalet år** sett till att förbättra underlaget på de så kallade dagspårarna (6 km+8 km).

TEXT OCH FOTO: ANDERS NORIN

Renoverad stuga och bättre spår – STÅNGTJÄRN LEVER UPP IGEN

■ **FRITID/** Efter många turer blev det så att Falu kommun köpte Stångtjärnsstugan av Falu IK. Sedan dess har en stor renovering av stugans övre våning gjorts under hösten.

I den stora lokalen, som kan hyras av allmänheten för fester och andra sammankomster, har golvet bytts ut och nya möbler köpts in. Köket har också fått en uppfräschning.

– Lokalen har plats för 75 personer, vilket det också finns nytt porslin till. Stångtjärnsstugan har inga utpekade driftmedel, utan ska gå runt på de pengar som kommer in via uthyrningsdelen. Renoveringen var verkligen välbehövlig, för underhållet var eftersatt, säger Mats Österlund, verksamhetsansvarig på Slättaenheten.

Café Stångtjärn - efterlängtat

I Falu IK:s gamla kansli lokal, nyrenoverad även den, har Café Stångtjärn öppnat. På väggarna ramar caféverksamheten in av Falukonstnären Theodor Glasells målningar som nu fått en mer framträdande plats.

I caféet kan fikasugna motionärer köpa sig något varmt – eller kallt - att dricka med något gott tilltugg.

– Redan när det stod klart att Falu kommun skulle köpa stugan fick jag samtal om när caféet skulle öppna igen. Till att börja med kommer caféet att vara öppet lördagar och söndagar, klockan 10.00–16.00, under vintersäsongen. Intresset för caféet har varit stort, säger Mats Österlund.

Att fixa till övervåningen har varit första prioritet. Till sommaren ska källaren och bastun renoveras. Planer finns även att fixa till övernattningsstugan och vallaboden. Medel för detta kommer att sökas.

Skidspår av högsta klass

Stångtjärn är skidmotionärernas mecka. Hit söker sig skidåkarna som tycker att Lugnets elitbanor är för tuffa, eller de som vill kunna sticka ut på en längre tur i skogen.

Och banorna i Stångtjärn håller numera hög klass. Ett gäng ideellt arbetande pensionärer, med eldsjäl Bert Andersson i spetsen,

Patrik Svensson och Sten Näsman sköter spårarna i Stångtjärn. I området har också Stångtjärnsstugan renoverats med öppnat café.

har de senaste fem-sex åren lagt ner tusentals timmar för att förbättra underlaget på de så kallade dagspårarna (6 km + 8 km). Mängder med rötter och stenar har plockats bort, ojämnheter har försvunnit, dränering har gjorts, och grus har lagts ut.

Allt för att det ska gå att få till åkbara och bra preparerade spår med bara en decimeter snö som grund.

Prepareringen av skidspårarna vintertid sköts av Sten Näsman och Patrik Svensson, som får en ersättning från kommunen för att sköta detta.

– Pensionärerna har gjort ett jättejobb och bitvis är underlaget lika bra som på vilken gång- och cykelväg som helst. Nu kan vi bjuda på bra preparerade spår under hela säsongen, säger Sten Näsman.

Prepareras flera gånger i veckan

Spårarna i Stångtjärn prepareras inte varje dag, som på Lugnet, men minst en till två gånger i veckan brukar Sten och Patrik vara ute.

– Vi preparerar efter behov kan man säga.

"Pensionärerna har gjort ett jättejobb"

– Sten Näsman

Vi har väldigt mycket besökare under helgen och lägger ner en hel del jobb på att ha dagspårarna i bra skick då. Under vardagarna är det elljusspåret som prioriteras, säger Patrik Svensson.

Varför håller ni på med det här?

– För det är kul att åka i bra spår. Många som är här och åker ger oss också bra beröm för hur vi sköter spårarna, säger Patrik Svensson.

Men den här säsongen har även spårarna körts sönder av både bilar och skotrar. Något som de båda ser allvarligt på.

– Man är bara ute för att förstöra, när man gör på det viset. Vi hoppas att folk tänker sig för. Vi har också personer som går i spåret, vilket inte heller är bra eller tillåtet, säger Sten Näsman.

Till sommaren ska också elljusspåret underlag förbättras genom grusning.

Finns det något mer ni önskar er?

– Ja, det vore kul att kunna erbjuda konstsnöspår även här i Stångtjärn. Vi får se om vi kan få med oss kommunens ansvariga på den tanken, säger Patrik Svensson. ■

Sedan den nya viltvårdsplanen beslutades i miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i december 2018, så har antalet viltolyckor minskat. Troligtvis beror det till stor del på avskjutning av rådjur, och utfodring på ett sätt så färre djur korsar högtrafikerade vägar.

Viltvårdsplanen har bidragit till färre viltolyckor

I slutet av 2018 antogs en ny viltvårdsplan i miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, för Falu kommuns mark. Sedan dess har viltolyckorna minskat, bland annat genom avskjutning av rådjur och genom att stödfodra djuren, bort från vägarna.

TEXT: PETER DAHLKVIST FOTO: SCANDINAV

■ **VILTVÅRD/** Falu kommun har tidigare fått kritik för att inte ha en viltvårdsplan för den mark som kommunen äger, och att viltolyckorna därför blivit för många. Men sedan december 2018 finns en ny viltvårdsplan framtagen för den kommunala marken, som till största delen är i och runt Falu tätort.

Färre viltolyckor

André Granqvist, är länsansvarig jägare inom Nationella viltolycksrådet och har varit med i hela processen:

– Det är en jättebra start. En förutsättning är att marken upplåtits till jakt, så att vi kan bedriva viltvård. Enligt vår statistik så har vilt-

olyckorna med rådjur i Falun minskat med cirka 20 procent, mot samma tid förra året.

Vad har ni gjort för att få antalet viltolyckor att minska?

– Vi har skjutit bort många av de rådjur som vi menar annars skulle blivit ihjälkörda. Sedan jobbar vi nu på vintern mycket med att utfodra, för att få bort dem från vägarna. Kommunen har sponsrat med foder och vi har ett otroligt bra samarbete.

Hur är det att jaga nära bebyggelse?

– I regel så är det inga problem. Vi tar oss alltid tid att prata med folk och förklara varför vi jagar eller utfodrar på speciella platser. Det är också viktigt att få folk att förstå att exempelvis fallfrukt som inte plockats upp, drar till sig rådjuren.

Viltvård och naturupplevelser

Förslaget till ny viltvårdsplan har utarbetats av tjänstemän och skyddsjägare på kommunen samt tjänstemän från Skogssällskapet. Viltvårdsplanen innefattar både den planlagda och icke planlagda marken där Falu

"Det är också viktigt att få folk att förstå att exempelvis fallfrukt som inte plockats upp, drar till sig rådjuren"

– André Granqvist

kommun står som fastighetsägare.

Viltvårdsplanen beskriver hur vilt ska hanteras inom kommunens markinnehav. Den ska även skapa förutsättningar för samverkan med angränsande markägare och andra intressenter som Trafikverket, naturskydds- och jägarorganisationer.

Syftet är även att bidra till att minska viltolyckor inom det kommunala markinnehavet samt att främja naturupplevelser och utveckla en artrik och individrik fauna.

– Falu kommun har nu tydligare markerat att vi tar ansvar för dessa frågor och har bland annat med hjälp av jägare från Nationella viltolycksrådet och Falu viltförvaltning arbetat med att utfodra med foder från våra egna marker, och jakt i områden där vi tidigare inte ansett det vara lämpligt med jakt. Vi har startat ett tvåårigt projekt för att kunna utvärdera våra åtgärder och detta kommer vara klart till sommaren 2020, säger Clas Murmester, mark- och reservatsförvaltare på Falu kommun. ■

Eleverna Erika Lindros och Amanda Öhman går båda i årskurs tre och tar studenten i vår.

Mot studenten med sax och kam

Vissa vet redan när de ska söka till gymnasiet vad de vill jobba med sedan, andra vet det inte. Amanda Öhman och Erika Lindros valde att bli frisörer, men Amanda håller ändå dörren öppen för vidare studier sedan om hon senare skulle vilja vidareutbilda sig.

TEXT OCH FOTO: KARI ÖSTNING

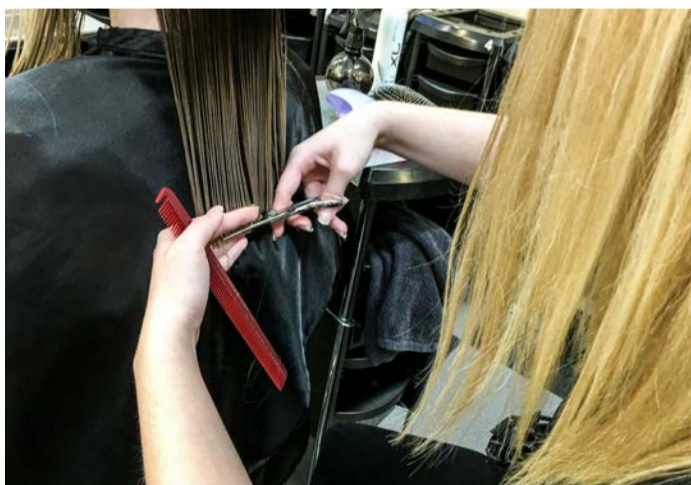
■ **UTBILDNING/** De är fokuserade och målmedvetna. De vill bli frisörer. Erika Lindros och Amanda Öhman går nu sitt tredje år på Kristinegymnasiet.

– Det är en jättebra utbildning. Man lär sig mycket och får göra mycket praktiskt. Jag vill jobba som frisör sedan och lära mig ännu mer. Så småningom i framtiden vill jag starta en egen salong, säger Amanda Öhman.

Samtidigt som de förbereder sig för studenten så planerar de även delar av sitt gesällprov. En del av provet tar de redan i gymnasiet. Sedan, efter avslutad gymnasieutbildning, väntar 3 000 timmar som lärling på salong. Sedan är det dags för sista delen av Gesällprovet. När det är klart så är Erika och Amanda färdiga frisörer.

– Det är ett roligt yrke, man blir aldrig fullärd utan kan alltid lära sig något nytt, säger Amanda.

– Ja, sedan är det socialt också och väldigt

varierande. Mycket trender och man får lära sig nya saker hela tiden, säger Erika.

Hade valt samma idag

Läraren Anna Nordström håller på att gå igenom ansiktsformer med eleverna och visar på kunden Karin Oljans hur man ska tänka just i det här fallet.

– Om jag hade fått välja till gymnasiet idag så skulle jag fortfarande ha valt frisör. Det är ett roligt yrke och man blir aldrig färdig utan kan vidareutveckla sig, säger Anna Nordström.

På Kristinegymnasiet kan kunder boka tid för klippning. Dam, herr, skägg, färg, form

och uppsättning ingår i läroplanen. Även bruduppsättning och makeup får eleverna lära sig.

Trevlig stämning på skolan

Utbildningen är en så kallad APL-utbildning, arbetsförlagd utbildning. I 15 veckor under tre års tid har eleverna praktik.

– På skolan finns både teoretiska och praktiska program, det ger en trevlig stämning här, säger Anna.

Förutom att vara lärare, jobbar Anna fortfarande en del på salong. ■

/Fakta

Kristinegymnasiet, frisörutbildningen

Längd: tre år

Högskoleförberedande:

Ja, vid tillval av vissa ämnen i läroplanen

Yrkesförberedande: Ja. Gymnasiestudier och ytterligare 3000 timmar praktik ger möjlighet att avlägga gesällprov som frisör.

Aktuellt: Brud- och festvisning den 28 mars tillsammans med Hotell- och turismprogrammet.

Klippning: bokas på tisdagar och torsdagar på telefon 023-828 88.

På Carl Larssongården i Sundborn kan du tydligt se både Carl och Karins inredningsdetaljer som fortfarande tillsammans influerar en hel värld.

Influencern Carl Larsson

– MED KARIN VID SIN SIDA INSPIRERADE DE VÄRLDEN TILLSAMMANS

I år är det 100 år sedan Carl Larsson dog i sin etsyarstuga på Blindgatan i Falun. **2019 är därför utsett som ett minnesår** där Faluns kulturella verksamheter gått samman för att ge flera nutida perspektiv på Carls konstnärskap.

TEXT: KARI ÖSTNING FOTO: ULF PALM

■ **KULTUR/** Det var den 22 januari 1909. Två dagar innan hade Carl Larsson skrivit ett brev där han skriver att han aldrig känt sig så frisk. De senaste två åren har plågat honom med huvudvärk till och från.

Döttrarna Brita och Kersti hade gått på bal den här kvällen den 22 januari när Karin går ut och ska titta till honom.

– När Karin kommer ut så säger Carl, ”Karin, jag dör”. Det blev hans sista ord. Han hade fått en stroke och dog där i sin etsyarstuga 65 år gammal, berättar Annika Petersson, kultursekreterare i Falu kommun.

Karin hade länge skrivit dagbok. Efter Carls död ändrar hon formen på sitt skrivande, och skriver som om hon skrev till honom.

Olika inriktning

Det vi känner igen från Carl Larssons konst är kanske främst de färggranna hemmiljöerna där hela familjen finns avbildad i flera målningar. Men hans konstnärskap var brett, från allt från oljemålningar, etsningar och målningar i hemmet, till karikatyrteckningar finns representerat.

– Carl Larsson är en riktig influencer som

fortsätter påverka oss än idag, han är ständigt modern och tillsammans med Karin skapade de ett konstnärskap som väckte uppmärksamhet. Jag tycker det är en fin filosofi – att av ganska små medel skapa en vacker hemmiljö som i sin tur kan göra oss till bättre mående människor, säger Annika Petersson.

Började med en regnig sommar – slutade med mästerverk

Det är lite av en slump att Carl Larsson över huvud taget började måla de klassiska motiven, som också gjorde honom känd för en större skara.

– Det var en regnig sommar och Carl som brukade måla utomhus blev mer och mer frustrerad över att han inte kunde ställa upp sitt staffli och måla. Till slut sa Karin åt honom att måla inomhus istället och så gjorde han.

Hans verk från den här sommaren ställdes sedan ut på Världsutställningen i Stockholm 1897. Två år senare hade de letat sig in i olika publikationer. När albumet ”Ett hem” hade med Carl Larssons verk spreds de över världen. Strax där efter var de även med i den tyska tid-

Annika Petersson, kultursekreterare i Falu kommun.

skriften ”Das Haus in der Sonne” med vackra färgbilder. Succén var ett faktum.

Många aktiviteter under året

Under minnesåret i år kommer flera aktiviteter att anordnas av olika aktörer. Falu kommun har en samordnande roll i det här.

– Har man inte kommit på något än så kommer vi att fylla på med aktiviteter. Vi har en samlingsida på falun.se/carllarsson2019. Där samlar vi olika aktiviteter som kommer att äga rum.

Hittills är det klart med en bokmessa i Falun i mars där det blir föredrag om Carl Larsson, Galleri Hörnan kommer att ha utställning där man presenterar Carl Larsson – ett sekel som influencer, och professor Tom Sandqvist har föredraget ”Blond, Blåögd normativ vithet”.

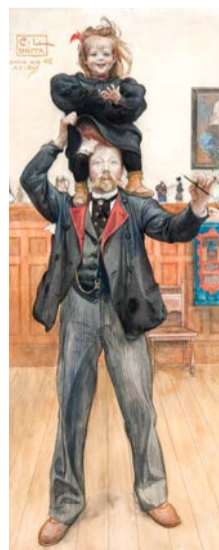
Det här är bara några av de aktiviteter som anordnas. Sedan tillkommer, stadsvandringar, workshops, streetart och den 28 maj firas Carl Larssons födelsedag i etsyarstugan i Östanfors.

Söker saker i Carl Larsson-stil

Till utställningen på Galleri Hörnan söker Annika Petersson nu olika slags saker med motiv från Carl Larsson.

– Det kan vara kuddar med Carl Larsson-bilder på, eller andra saker som på något sätt inspirerats av honom.

Konstnären har betytt mycket för bygden på olika vis, året fokuserar på hur han har influerat, och fortfarande influerar andra och hans betydelse för trakten. ■

Carl Larsson på ett av sina självporträtt.

Bubblan

– Integration genom kultur, aktivitet och gemenskap

Det är oftast inte enkelt att komma till ett främmande land för att skapa sig ett hem. När man är barn och inte heller kan språket blir det ännu mer komplicerat. Verksamheten Bubblan på Kulturskolan **hjälper barnen som kommer till Falun** från andra länder att förstå varandra och samhället genom dans, drama och att interagera med varandra.

TEXT OCH FOTO: KARI ÖSTNING

Danspedagogen Emmy Park är en av initiativtagarna till verksamheten Bubblan.

Thaniya Nissar från Indien och Oliver Janosz från Polen är två av barnen som är med i Bubblans verksamhet. De gillar båda att vara med på lektionerna och tycker att det är roligt.

■ **INTEGRATION/** Hej, god dag och hallå. Hälsningsfraserna haglar när dörren öppnas till salen på Kulturskolan. Barnen som är med på undervisningen talar tio olika språk och har varit i Sverige olika lång tid. Ändå förstår de varandra och följer instruktionerna korrekt från pedagogerna.

– Om jag är så här, hur känner jag då?, frågar danspedagogen Emmy Park barnen.

– Rädd, säger ett av barnen snabbt.

Ord som rädd, glad, ledsen, arg och blyg får alla sin betydelse genom kroppsspråket. Barnen härmar Emmy när hon föreställer olika känslor.

– Jag tycker lektionen var rolig idag, säger Thaniya Nissar från Indien.

Thaniya kom till Sverige den 31 oktober och hon trivs.

– Allt jag ser är vackert och ser väldigt bra ut. Jag har en bästa kompis också som heter Nagem, säger hon.

Intervjun sker på engelska som hon är mer säker på, men Thaniya är också duktig på svenska.

– Jag har också en bästa vän, han heter Kensi, säger Oliver Janosz som kommer från Polen.

Integration genom kultur

Bubblans verksamhet är en del av integrationen i Falun. Emmy Park är pedagogerna som ligger bakom tillsammans med flera andra pedagoger från Kulturskolan.

Ofta när människor pratar integration så stannar det där, vid just prat. Vi såg att behovet fanns och att det fanns pengar att söka så vi gjorde det, säger Emmy Park.

Enligt de pedagoger som jobbar i verksamheten är Bubblans verksamhet viktig. Ofta vill man slussa ut de barn som kommer till Sverige så snabbt som möjligt i den svenska skolan. Genom att ge barnen möjlighet till integration innan de kliver ut i skolan anser de att barnen får det lättare.

– Vi på kulturskolan möter barnen redan under den första introduktionen till sin nya hemstad och sitt nya språk. Med hjälp av

"Allt jag ser är vackert och ser väldigt bra ut"

– Thaniya Nissar

musik, dans och drama får barnen uppleva sitt nya kulturarv och lära känna världsarvet Falun och sin plats i det. Det ger barnen en möjlighet att komma ikapp barnen som är födda i Falun och redan vet mycket om Falu Gruva, om Kulturskolan och vad man kan göra på fritiden. Vi tror att det stärker barnens självkänsla och skapar självförtroende att fortsätta utforska på egen hand, säger drama-pedagog Cecilia Saxe.

– Vi vet också att barnen sedan visar sina föräldrar och syskon på helgen vad de har lärt sig. Hur det ser ut i Gruvan och att man kan låna böcker gratis på biblioteket till exempel, säger Emmy Park.

Olika bakgrund – samma gemenskap

Barnen på Bubblans lektioner har olika bakgrund och kommer från olika länder. Vissa har flytt krig, andra svält, medan andra har flyttat till Falun av helt andra anledningar. Det alla har gemensamt är att de är nybörjare i ett nytt land.

– Det är jättekul och spännande att ha den här undervisningen. Jag har gråtit många gånger för det blir ofta känslösamt. Vissa av barnen har med sig så extremt jobbiga saker och den

här undervisningen känns så otroligt viktig, säger Emmy Park.

– Undervisningen öppnar många spärrar eftersom man får förklara saker på ett barns

/Fakta

Bubblan är ett samarbetsprojekt mellan Kulturskolan i Falun och Centrum för flerspråkighet, CF, och även till viss del med Världsarvet Falu Gruva och Falu Naturskola.

Centrum för flerspråkighet, CF, ansvarar för det första mottagandet av nyanlända barn och elever i Falun. Här erbjuds barn i grundskolan som inte kan svenska att gå i en introduktionsklass innan de slussas ut på den skola vårdnadshavaren valt att skriva in barnet på. Eleven kan gå upp till sex månader på CF, men vanligast är mellan sex till åtta veckor.

Under tre års tid har Kulturskolan varit en resurs på CF genom att arbeta med "ett

tredje språk"- dans. Det har möjliggjorts genom kompanjonlärareskap, ett utvecklat samarbete som finns mellan Kulturskolan och alla grundskolor i Falun.

Kultur i olika former kan bidra till att stärka tryggheten för barnet i det nya landet, och att känna trygghet är i sin tur avgörande för barnets framtida hälsa och möjlighet att läka trauman.

Projektet sträcker sig över två terminer där barnen deltar i undervisningen två förmiddagar i veckan, en timme per gång. En föreställning på våren framförs, där alla barn som deltagit i Bubblan under året har möjlighet att delta.

Utan att tala beskriver Thaniya Nissar tillsammans med några andra elever olika adjektiv, så får de resterande eleverna i gruppen gissa vilket adjektiv som beskrivs. Det kan till exempel vara "fiska" "knyta skorna" eller "borsta håret".

sätt. Man får använda ögonkontakt, fysisk kontakt. När man inte har språket så måste man använda alla andra sinnen och kommer så mycket närmare varandra, säger Cecilia Saxe.

Hotad verksamhet

Verksamheten är finansierad av Kulturrådet. Eftersom det inte avsatts några medel i budgeten för detta från regeringshåll så är verksamheten hotad.

– Vi vill att politikerna på riksplanel ska tänka om, men även att politikerna i Falun ska inse vikten av den här undervisningen. Man har ju sagt att ansvaret för detta nu ligger på kommunerna och Kulturskolan skulle kunna nå så många fler om vi fick fortsätta med det och se det här utvecklas, säger Cecilia Saxe.

– Att röra sig, sjunga, dansa, experimentera musikaliskt och använda de estetiska verktygen gör att man blir inkluderad. Det här sättet att jobba är viktigt, säger danspedagog Emilia Ullberg. ■

📅 KALENDARIET: MARS–JUNI

MARS:

- 1/3–16/5** Temavisning Carl Larsson- minnesåret 2019, Carl Larsson-gården.
- 1–3** Sportlovsskridsko, Lugnet.
- 2–3** Helgkurs i slöjd, Kulturhuset tio14.
- 2 mars–10 april:** Sweeney Todd, Magasinet.
- 2** Innebandy herr, Falun-Växjö, Jalas Arena.
- 5/3–7/5** Wikipediaträffar - redigera Wikipedia, Stadsbiblioteket.
- 8** Internationella kvinnodagen, Dalarnas museum.
- 8** Kultursoppa - Vi skulle ha spelat Lysistrate, Dalateatern.
- 8** Musikal, En värld full av liv, Kulturhuset tio14.
- 8** Visor och skrönor från nu och då, Dössberget.
- 9** Innebandy herr, Falun-Höllviken, Jalas Arena.
- 9** Innebandy dam, Falun-Tullinge, Jalas Arena.
- 9** Musik, G. B. Pergolesi: Stabat mater, Stora Kopparbergs kyrka.
- 9** Vad drömde du i natt? – en Cornelisföreställning, Hedenborg.
- 9** Film, What Happened in California 1965 to 1975? Gamla elverket.
- 10** Labero Inflammation, Lugnet.
- 13** Filmkväll - Tårtgeneralen, Församlingsgården i Svärdsjö.
- 14–17** Svenska skidspelel FIS World Cup, Lugnet och Stora torget.
- 14** Musik, Ullberg & Falk – "In spirit of J&K", Gamla elverket.
- 16** Barnföreställning - Rep och Randigt, Gamla elverket.
- 16** Teater, Jecko och Jessie - Ett skratt för livet, Kulturhuset tio14.
- 20** Föreläsning - När Carl Larsson blev Carl Larsson, Carl Larsson-gården.
- 21** Ave maris stella – låt oss sjunga om Maria, Grycksbo kyrka.
- 21** Lunchkoncert med kulturskolans elever, Dalarnas museum.
- 22** Festlig fredag för de yngsta, Kulturhuset tio14.
- 22** Kultursoppa - Flyga högt, Dalateatern.
- 23** Musik, Ingen som Inken, Kristinehallen.
- 24** Bachs Mässa i h-moll, Stora Kopparbergs kyrka.

Foto: Nathan Lloyd

Maxida Märak & Movits kommer till Falun och Magasinet den 27 april.

- 24** Föreläsning Margareta Hagegård, Dalarnas museum.
- 28** Teater, Om att våga flyga, Kulturhuset tio14.
- 28** YAZZ – Minnen kring Eva Engdahl alias "Marie Adams", Gamla elverket.
- 29** Årets Mama - Om familjeliv, undertiv & kärlek, Kulturhuset tio14.
- 30** Barnteater - Vill ha hund, Kulturhuset tio14.
- 30–31** Lilla Skidspelel, Lugnet.
- 30** Opera live på bio - Valkyrian, Kulturhuset tio14.
- 30** Peter Jezewski Still Rock'n, Kristinehallen.
- 31** Jorden runt med kamera och flugspö - Leif Milling, Hedenborg.

APRIL:

- 5** Kultursoppa Kvinnor – en stort skön monolog, Dalateatern.
- 5** Årets konsert med kulturskolans elever, Kulturhuset tio14.
- 6** David Batra - Elefanten I Rummet, Kulturhuset tio14.
- 6** DOF - Haydns trumpet-konsert, Kristinehallen.
- 6** Spektrum 4.0 Folkmusik-konsert, Stora Kopparbergs kyrka.
- 7** Omval till Falu kommunfullmäktige.
- 7** Föreläsning - Carl Larsson, allkonstnär och skapare av ett svenskt ideal, Carl Larsson-gården.

- 7** Föreläsning av Ingemar Lindahl - Flicka som reste ensam, Dalarnas museum.
- 7** Mora Träsk, Lugnet.
- 10** Inför Existentiell Filmfestival Dalarna, Mediehuset, Dalregementet.
- 11** Teater, Din Jävla Fegis, Kulturhuset tio14.
- 11–12** Existentiell Filmfestival 2019 - Du sköna nya värld? Högskolan Dalarnas Mediehus.
- 11** Musik, Hannah Tolf Group, Gamla elverket.
- 12** Pernilla Wahlgren - Kort, glad och tacksam, Lugnet.
- 12** Småstadsliv går på krogen, Kulturhuset tio14.
- 13** Kulturskolans dag, Kulturhuset tio14.
- 13** Barnteater Klösiga katters klubb, Kulturhuset tio14.
- 13** Teater, Radikal Optimist, Kulturhuset tio14.
- 13** Uppsala Kammarorlister VS Andreas Brantelid, Kristinehallen.
- 14** Föredrag av Karin Berglund: En trädgård – vad kan man ha den till? Kulturhuset tio14.
- 15** Musik, The Crucifixion av John Stainer, Stora Kopparbergs kyrka.
- 16** Musik, Stabat mater av Antonio Vivaldi, Stora Kopparbergs kyrka.
- 16** Dansuppvllsning, Kulturhuset tio14.
- 18** Silvana Iman, Magasinet.

- 18** Lunchkoncert med kulturskolans elever, Dalarnas museum.
- 19** Musik på Långfredagen, Stora Kopparbergs kyrka.
- 24** Filmkväll - Unga Astrid, Församlingsgården i Svärdsjö.
- 26** Teater, Jag, Pappa? Kulturhuset tio14.
- 26** Seinabo Sey, Magasinet.
- 26** Vårkoncert med Orpheu Drängar, Kristinehallen.
- 27** Maxida Märak & Movits! Magasinet.

MAJ:

- 2** Lisa Ekdahl, Magasinet.
- 4** Gospelkoncert, Stora Kopparbergs kyrka.
- 8** Kör-show, Kulturhuset tio14.
- 11** Barnföreställning: Snickar-Janne, Gamla elverket.
- 11** Musik, Clara-Jumi och Ludwig, Kristinehallen.
- 11** Musik, Under Stjärnorna! Magasinet.
- 17** Musik, The Brightest Spring, Stora Kopparbergs kyrka.
- 19** Motor, Kopparrallyt, The Twin Club.
- 22** Från dreamer till doer - Föreläsning med Alexander Pärleros, Kulturhuset tio14.
- 24** Sönger Du Minns, Lugnetkyrkan.
- 26** Vår blomstertid har kommit, Grycksbo kyrka.

■ TÄVLING/

Känner du din kommun?

Foto: Ulf Palm

Den här gången rör vi oss i centrala Falun. Vad heter stadsdelen med trähusen som bilden är hämtad ifrån?

Skicka svaret till:

Vårt Falun, Kommunikationskontoret, 791 83 Falun eller mejla redaktionen@falun.se

Vi vill ha ditt svar senast den **1 april 2019**.

Tre vinnare belönas med ett presentkort på 200 kr hos Visit Dalarna – vinsten kommer med posten. Rätt svar och namn på vinnarna presenteras i nästa nummer av Vårt Falun.

Foto: Anders Norin

Vinnare

Svaret på frågan i förra numret av Vårt Falun var Svärdsjö. Det är där kyrkan på bilden ligger. Tack för alla mejl och vykort! Vinnare denna gång:

- Gunilla Lundgren
- Mikael Jonsson
- Pekka Ovaska

Grattis – vinsterna kommer med posten.

Gilla oss!

■ **FACEBOOK/** Visste du att Falu kommun har en officiell Facebook-sida? Det har vi haft sedan 2009. Här hittar du information och kan ställa frågor. Gå gärna in och gilla oss – facebook.se/falukommun Flera förvaltningar, fritidsgårdar och projekt har även egna Facebook-sidor. För mer information, se falun.se/socialamedier.

